

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
politično 120 Din
celotno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celote no v Jugoslaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vratajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon štev. 50, upravnitvena štev. 328

SCOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp. peti-vrstna
mali oglaševi po 150
in 200, večji oglaševi
nad 45 mm visino
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o Pri večjem g
naročilu popust
izide ob 4 zjutraj
razen pondeljka in
dneva po prazniku

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.549
za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Političen list za slovenski narod

Naprej ali nazaj?

Druga izdaja vlade g. Uzunoviča ima to interesantno (četudi negativno) svojstvo, da je politični položaj tako zapletla in zameglila, da se živ krst več v njem ne spozna. Ves svet se vprašuje: Kaj bo zdaj? A nihče ne ve na to z gotovostjo kaj reči. Vlada je tu, o kateri se ne ve, kaj prav za prav je in kaj prav za prav hoče. Morda vlada g. Uzunoviča tega niti sama ne ve?

Sef te vlade g. Uzunovič izjavlja sicer, da je njena naloga, nadaljevanje sporazuma. Toda okolnosti, v katerih in iz katerih je ta vlada nastala, pokazujejo bolj nadaljevanje nesporazuma kakor sporazuma. Ali je sporazum način, kako se je ta vlada preko noči skonstruirala sama iz sebe? Ali je sporazum neparlamentarni način sestave, ko se g. Uzunovič poprej sploh z nobenim voditeljem kake parlamentarne grupe ni pogajal?

Mi o kakem nadaljevanju sporazuma tu prav nič ne vidimo. Niti o kakem nadaljevanju tistega znanega RR-sporazuma, ki ga ima po vsej priliki v mislih g. Uzunovič. Ne more biti govora o nadaljevanju sporazuma med radikalci in radičevci, ko je vendar očvidno ta sporazum z izstopom g. St. Radiča iz vlade in njegovim prehodom v opozicijo šel vsaksebi. V kabinetu g. Uzunoviča sede sedaj samo radičalski ministri, izvzemši dveh, gg. Nikič in Šuperine, ki sta se odcepila od g. Radiča, ki baje v radičevskem klubu tudi nikogar nimata za seboj in se torej niti ne moreta več označiti kot radičevska ministra. V sedanjem kabinetu g. Uzunoviča so torej faktično sami radičalski ministri, razun dveh neradičalskih. Torej ni to nadaljevan, še manj razširjen, pač pa hudo reducirjan sporazum RR.

Ce že torej, kakor zatrjuje g. Uzunovič, njegova vlada št. 2 predstavlja nadaljevanje politike sporazuma, potem nam vse izgleda, da je to le nadaljevanje politike sporazuma med radikalci... Pravijo sicer da je ta vlada povsem nesigurna in da bosta njeni usodo šele 25. april, dan sestanka glavnega odbora radikalne stranke, oziroma 5. maj, dan zopetnega sestanka narodne skupščine, odločila. Toda prav lahko se odloči ta njena usoda tako, da ta vlada ostane, in še prav dolgo povrh. Ne mora ravno biti pod firmo Uzunovič, lahko nastopi tudi druga firma — toda vsekakor firma radikalne vlade. Saj vendar že iz sedanjega Uzunovičevega kabineta sumljivo kujoj njeni rožčki.

Treba nam samo malo premotriti ves do sedanji razvoj krize in dogodkov od trenutka, ko je g. Pašić s pomočjo g. Stjepana Radiča in njegovega kluba (kjer je bil tudi g. Pucelj — bilo bi nelojalno od nas, ko bi tega njegovega vnetega sodelovanja ne omenili), spravil pod streho trinajstmilijardni državni proračun in s tem preskrbel svojo vlado in njeni naslednici za dolgo časa, pa vidimo, kako se je cela črta tako zvanega reševanja krize premikala in se premika v pravcu obnovitve čisto radikalne vlade, kakor nas je že enkrat osrečila. Vidimo ostro to tendenco, pa če tudi ne bi radikalno časopisje vedno zopet prihajalo s tem geslom — geslom homogene radikalne poslovne in vloživne vlade.

Zato smo tudi polni nezaupljivosti v nadaljnji potek krize in zato si tudi od druge vlade g. Uzunoviča zaenkrat ne moremo prav nič dobrega obetati. Ko bi bilo res, kar oznanja njen šef, da je njen geslo sporazum, potem bi morale biti vidne vsaj slabotne konture kakega pripravljanja tukajšnjega položaja. Toda videti ji to ni nikjer. Politično obzorje se je ob nastopu nove Uzunovičeve vlade le še bolj zastrio.

25. april ima pristnosti prvo svetlobno v to temo. Počakajmo ga torej. Stališče, ki ga bo zavzel glavni odbor radikalne stranke v sedanji krizi, je vsekakor odločilnega pomena. Pokazalo se bo, ali je še duh g. Pašića v radikalni stranki prevladujoč in zmagojoč. Ce je to, potem... potem se bo dalje sukal vse v dosedanjem nesrečnem vrtincu, kjer ni pogona naprej in navzgor, ampak samo padanje nazaj in vedno niže.

Sestanek Korošec -- Jovanović.

Belgrad, 16. aprila. (Izv.) Dopoldne sta se sestala predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec in Ljuba Jovanović. V razgovoru o sedanjem političnem položaju sta ostala dolgo časa skupaj.

Naročalite Slovenia!

Neparlamentarna vlada.

NOVA VLADA BREZ PARLAMENTARNE VEČINE. — PRED NOVIMI POGAJANJI Z OPPOZICIJALNIMI STRANKAMI. — NIKIĆ IN ŠUPERINA OSAMLJENA.

Belgrad, 16. apr. (Izv.) Čudna in nenadna rešitev krize z imenovanjem druge vlade g. Uzunoviča je izvrala v javnosti in v političnem življenju številne komentarje. Vse časopisje se z njo bavi in skoro endnušno presoja položaj še vedno kot zelo resen. Splošno prevlada mnenje, da sedanja vlada nima večnine in da se dejansko nahaja v manjšini. Misli se, da se Nikič in Šuperini ne bo posrečilo pridobiti dovolj poslancev iz Radičevega kluba za to rešitev. Njun optimizem je vsled tega popolnoma neopravilen. V tem slučaju je seveda vlada nemogoča in bo moralna takoj prve dni v skupščini pasti.

Radičega je opažati živahnopravljanje tal pri raznih parlamentarnih skupinah, ki naj bi stopile v vlado in zasedle razne portfelje. Dosedaj ni bilo opaziti nobenega odmeva na te radikalne ponudbe. Vsekakor pa je v tej smeri pričakovati že v naslednjih dneh neposrednih pogajanj.

O tej rešitvi krize pišejo med drugim >Novosti< sledoč:

>Včerajšnja rešitev krize je gotovo neparlamentarna. Neparlamentarna je predvsem zato, ker se niso varovali niti parlamentarni običaji. Po škandaloznem odletu Radojevića iz vlade je opozicija naglasila, da je bil ta čin popolnoma neparlamentaren. Ne sme se namreč dovoliti, da bi se minister brez svoje ostavke in brez utemeljitev vrgel iz vlade. Že predvčerajšnjim se je reklo, da naj se na isti način vrne iz vlade tudi Stjepan Radič, ako sam ne bi dal ostavke. Pavla Radiča, dr. Krajača in podtaljne niso mislili vreči iz vlade. Toda oni

niso hoteli izdati svojega načelnika. Zato so tudi morali iz vlade.

Pri sestavi nove vlade se je napravila formalna napaka, ker se ni po ostavki konzultiral vsaj predsednika načodne skupščine. To pa ni tako važno. Važno je, da se je včeraj na zelo neskropulozen način izjavil princip parlamentarizma. Znano je, da Radič v svojem klubu ni imel resne opozicije. Nikičev obnašanje je bilo vedno sumljivo. Nikič v zadnjem času ni več užival posebnih simpatij vodstva HSS. V zasebnih razgovorih je izjavljal, da bo v vsakem slučaju držal z radičiki.

Kar se tiče Šuperine, je treba naglasiti, da je on 26. marca 1925 prvi kapituliral in podal znano izjavo. Zato bi bilo treba pred sestavo vlade ugotoviti, koliko Radičevih poslancev bo sledilo Nikič in Šuperini. Nadejata se vsaj na 15 poslancev. Radičeva oklica trdi, da bosta dobila največ 3 do 4 poslance. V vsakem slučaju je to vprašanje ostalo odprt. Radičega sedaj stvarno nimamo parlamentarne vlade, ampak vlado brez parlamentarne večine. Ako bi ta vlada slučajno prišla pred parlament, bi doživel poraz.

Tudi ostali listi naglašajo ta dejstva. Mnogo pišejo o tem, kako si bo sedanja vlada pomagala iz zadrege. >Novosti< in >Večernje Vreme< govorita o tem, da se misli na to, da bi se politika sporazuma razširila tudi na Slovence in da bi stopil v vlado Jugoslovanski klub. K tem vestem je treba pristaviti, da so brez vsake stvarne podlage in so gole časnarske kombinacije.

—o—

Pomembna izjava dr. Korošca.

OZDRAVLJENJE GOSPODARSKE KRIZE PRVA DRŽAVNA NALOGA. — LJUDSTVO JE PRVO. — LJUDSTVO HOČE MIRU IN KRUHU. — ZA POSTENO IN INTENZIVNO PARLAMENTARNO DELO. — POLITIKA SPORAZUMA SE MORA NADALJEVATI — NOVA VLADA NAJ SE TAKOJ PREDSTAVI IN POKAŽE SVOJ PROGRAM IN SVOJO MOC.

Belgrad, 16. aprila. (Izv.) Dr. Anton Korošec je dal uredniku >Politike< sledoč izjavo:

>Jutri bo opozicija podala svoje oficielno mišljenje. Dosedaj to ni bilo potrebno, ker so se dogodki vrstili kaleidoskopično; vsak trenutek druga slika. Opozicija ne gleda samo na razmere v parlamentarnih skupinah in v vladi, ampak z bistnim očesom zasleduje razmere med ljudstvom, ki se ne spreminjajo tako hitro, kakor parlamentarni položaj. Opozicija skrbi tudi za ljudstvo.

Ljudstvo občuti vsak dan svojo gospodarsko bedo, v kateri se nahaja. Beda je vsak dan bolj kritična. Dan za dnevom dobivamo strašna poročila o bednem stanju prebivalstva v vseh krajih države. Ako hoče parlament ohraniti svoj razlog d'etre, se mora bolj brigati za stanje med ljudstvom, nego za svoje parlamentarne prepire. Ljudstvo zahteva kruha in v vladi, ki mu ga bo dala. Ljudstvo gospodarsko propada. Parlament in vsaka njegova vlada morata tukaj začeti svoje delo in odpomoći vedno rastoči bedi med ljudstvom. Gospodarska beda in kako ji odpomoći, to je prvo. To mora biti naša najboljša naloga, aka hočemo v državi ohraniti red in mir. Vlade, ki nima te točke na prvem mestu, opozicija ne bi mogla podpirati.

Začeti pa se mora s poštenostjo in varčevanjem v upravi. Zato ni treba novih dolgozastri.

25. april ima pristnosti prvo svetlobno v to temo. Počakajmo ga torej. Stališče, ki ga bo zavzel glavni odbor radikalne stranke v sedanji krizi, je vsekakor odločilnega pomena. Pokazalo se bo, ali je še duh g. Pašića v radikalni stranki prevladujoč in zmagojoč. Ce je to, potem... potem se bo dalje sukal vse v dosedanjem nesrečnem vrtincu, kjer ni pogona naprej in navzgor, ampak samo padanje nazaj in vedno niže.

Zato ni treba novih dolgozastri.

Lov za hrvatskimi poslanci.

Belgrad, 16. apr. (Izv.) Radičevci trdijo, da je noiranji minister Boža Maksimović poslal vsem poslancem Radičeve stranke, za katere misli, da bodo podpirali sedanje vlado, poziv, da naj takoj pridejo v Belgrad. Nekateri poslanci so na ta poziv prišli v Belgrad. Poslali so jih k notranjem ministru. Radič je proti temu napravil preventivne ukrepe. Pri prihodu vsakega vlaka čakajo Radičevi zupniki na kolodvoru, da odpeljejo posamezne poslance k Radiču, nakar jih on obdeluje.

Na drugi strani pa tudi dr. Nikič in Šuperina razvijata živahnopravljaco. Obljubujeta in pretita. Danes se je raznesla vest, da je dal dr. Nikič kot zastopnik ministra za trgovino zapreti Radičovo banko v Zagrebu in da namerava pregledati vse poslovanje. Dr. Nikič misli, da se bo večina Radičevih poslancev

trajin, zakonodajnih razprav v parlamentu. Borba proti korupciji se mora pričeti z vsemi silami in na celi črti brez ozira na levo ali desno in brez pardona. S to borbo je treba ljudstvo najprej pomiriti, da bo videlo, da se njegova bremena vsaj ne izkorisčajo v osebne korupcijske namene. Politiko sporazuma je treba nadaljevati in evolucionirati ekstenzivno in intenzivno. Slovenci smo še vedno izključeni od sporazuma. Sporazum ne sme biti fraza kot dosedaj, ampak mora postati režim vsake nadaljnje vlade. Ljudstvo potrebuje miru, da se more gospodarsko ozdraviti in okrepite.

Kakor vidite, ima opozicija svoj načrt, svoj program, njej ni treba, da bi se odločila ali za ljudstvo ali na desno. Ona zahteva, da se ji pridružijo vse parlamentarne skupine, ki delajo na tej poti čistega parlamentarizma in demokratizma na to, kar je sedaj najnovejše: ozdravljenje gospodarske krize, poštost v upravi brez korupcije, stroga zakonitost, marljiv in delaven parlamentarni režim. V tem zmislu bo opozicija vplivala na nadaljnji razvoj naših parlamentarnih razmer. Prepričani smo, da to zahteva od nas vseh v prvi vrsti ljudstvo in kralj.

Od sedanja vlade zahtevamo, da se v najkrajšem času pred 5. majem predstavi narodni skupščini, da izvemo za njen program in vidimo njen moč.

—o—

Nov načrt zakona o pobijanju korupcije.

OPOZICIJA VLOŽI INTERPELACIJO O NOVI AFERI, V KATERO SO ZAPLETENI PASIČEV LJUDJE.

Belgrad, 16. aprila, (Izv.) Danes so se se stali dr. Korošec, Ljuba Davidović in Joca Jovanović. Po vsestranskem pretresanju položaja so soglasno ugotovili, da je položaj vedno težji radi tega, ker je negotovo, kako bo nastopilo 64 Radičevih poslancev. Večina, s katero je dosedaj razpolagala vladna večina, se je sedaj okrnila. Ni negotovo, koliko poslancev bosta Nikič in Šuperina potegnila s seboj. Ni verjetno, da bi bilo to število veliko. Na sestanku so pregledali novo snov za interpelacije. Ena interpelacija se nanaša na odpuščanje dežavcev in na brezposelnost, druga na afero s provizijami, ki se je ugotovila v neki tukajšnji banki in se nanaša na ljudi, ki so blizu Pašiću. Voditelji se bodo jutri znova sestali in bodo razpravljali o novem načrtu zakona o pobijanju korupcije, ki sta ga izdelala dva vsečiliška profesorja.

Poslovilne avdience.

Belgrad, 16. aprila. (Izv.) Kralj je sprovo dno predložil v Topolo, odkoder se je danes opoldne vrnil. Popoldne je sprejet v avdijenco dr. Krajača, Nikola Pašića in Stjepana Radiča. Avdijence so bile bolj kratke in formalne značaja.

Nikič in Šuperina nista več člana HSS.

Belgrad, 16. aprila. (Izv.) Stjepan Radič je dal časnikarjem glede klubove seje sledoč izjavo:

>Dr. Nikola Nikič in Benjamin Šuperina sta s svojim postopanjem sama sebe izključila iz stranke in iz HSS-kluba. Z ozirom na to onadva ne bosta mogla več priti na sejo kluba, še manj kaj govoriti. Ako bi se jima priključil še kak član, bi moral izvajati iste posledice in z njim skupaj osnovati poseben klub.<

Radičev brezmejen oportunizem.

Belgrad, 16. aprila. (Izv.) Radičeva oklica trdi, da se je Radič v svoji ogorčenosti že malo umiril in da je pri današnji avdijenci stavil nove predloge. Po teh predlogih naj bi Nikič in Šuperina odstopila, na njihova in na nezasedenia mesta naj bi se imenovali sledoč njegovi kandidati: Pernar, Preka, Kežman in dr. Košutić. On bi se pa prostovoljno umaknil. Ta vest najbolj jasno dokazuje, da je sedanja Radičeva opozicija samo posledica tega, ker ni več v vl

»Vprašajte raje, kdaj dobimo stalno vlado.« — Časnikarji: »Kako dolgo mislite, da bo ta vladata?« — »Mislim, da ne bo prišla pred parlament.« Po avdenci je Stjepan Radić odšel v klub, kjer je poslanec obvestil o svoji avdenci. Nato se je zvečer odpeljal v Zagreb.

Avstrijsko-poljska pogoda podpisana.

Dunaj, 15. aprila. (Izv.) Danes je posestil minister Skrzynski v spremstvu načelnika zunanjega oddelka in dunajskega poslanika ministrskega predsednika Rameka, kjer sta podpisala oba zastopnika razsodično pogodbo med Poljsko in Avstrijo. Od avstrijske strani so bili navzoči tajnik Peter, sekcijski šef Schuler in poslanik v Varšavi Post. Ob prilici podpisa pogodbe so diplomati še enkrat obravnavali vse medsebojna vprašanja in so prišli do popolnega soglasja glede političnih odnosa obhod držav. Razgovarjali so se pa tudi o medsebojnih trgovskih odnosa. Nova pogodba je sestavljena na podlagi drugih smernic kot ona s Češkoslovaško. Vsi spori med državama se bodo poravnali mernim potom. Ako ne pride do sporazuma, se uvedejo posebna pogajanja in šele tako da ne bi priveđa do soglasja, potem se določi za poravnava sporov posebno razsodiče. V to pogodbo pa ne spadajo spori o vprašanjih, ki pripadajo po svoji vsebin pod mednarodno pravo in vprašanja, katera so nastala med obema državama že pred sklenitvijo te pogodbe. Pogodba velja za dobo treh let, aki pa bi se tokom 6 mesecev pred potekom ne sklenila nova ali ta podaljšala, ostane v veljavi še eno leto.

Dunaj, 16. aprila. (Izv.) O nagovoru časnikarjem, katere je poljski zunanj minister sprejet danes popoldne v hotelu »Imperial«, je poudarjal, da so si danes nacionalne države mnogo bliže kot nekoč in da so ostre meje večkrat le delo politikov, ki delajo s sovraštvom. Mogoče se mi bo očitalo, da nisem realen politik, od onih, ki vodijo politiko sovrašta. Toda danes ve vsa Evropa, da ravno politika sovrašta ni bila in ni realna politika. Pravi, da je gotovo tudi tu kakor na Poljskem mnogo skeptikov, toda med devetindvedesetimi se vendar najde vsaj en idealist. In v bodočnosti bo odločevala moč idealizma. Dunaj ni več središče monarhije, ostati pa mora središče mirljubnega mišljenja in zdravih idej.

Nova rusko-nemška pogoda.

Rusko-nemški politični in gospodarski dogovori so bili ves čas po vojni kamen spottike za zapadno Evropo. Odločilni diplomični akti med tem dvoema državama so se kar dosledno vselej pojavili v trenutkih, ko je doživljala zapadnoevropska meddržavna politika težave. Rapaljska pogodba je bila ledena kladna na vroče fraze angleških in francoskih mirovnih gest v Zenevi. Tako so tudi sedanja pogajanja med Cíterinom in Stresemannom vzbudila posebno pozornost ravno vsled tega, ker so nastala po nesreči v Zenevi. Angleška in francoska javnost smatra, da Nemčija protestira proti ženski neiskrenosti proti Nemčiji, in Cíterin da je spretno izrabil zopet ugodyn trenutek, da Nemčijo priveže bolj na vzhodno orientacijo.

»Times« so dvignile alarm z objavo vesti, da je nemška vlada obvestila londonsko in pariško zunanje ministrstvo, da hoče pristopiti k novim prijateljskim pogajanjem s Sovjetsko Unijo. Tudi italijanska vlada je dobitila to obvestilo. Nemška vlada je sicer istočasno dala zagotovilo, da razmerje, ki naj se nanovo ustvari med Nemčijo in Rusijo, ni v nobenem nasprotju z lokarnsko in ženevsko politiko, a temu zagotovilu pripisujejo zgolj platoničen značaj.

Berlin potrjuje te vesti in poudarja, da nova pogajanja niso nikaka posledica ženskih dogodkov in so se pričela že pred ženskim zasedanjem, tudi ne pomeni nova pogodba nikake nemške preorientacije v zunanjosti politiki, ampak hoče biti le izpopolnitve mirovnih pogodb, ki jih sklepa Nemčija z vsemi evropskimi državami. Po nemški razlagi naj bi bila nova rusko-nemška medsebojna zavarovalna pogodba le izpopolnitve lokarnskih pogodb.

Besedilo pogodbe še ni znano in Stresemannovo časopisje poudarja, da so pogajanja še v teku. Časopisje objavlja le nekatere točke, ki jih bo vseboval novi pakt. Predvsem si državi medsebojno jamčita neutralnost, če bi katero izmed pogodbenc napadla tretja država. Ta načelna točka ima več izpopolnilnih določb, ki dajejo celi pogodbi znak prijateljstva.

Morda bolj kot pogodba sama pa razburja zapad vest iz Moskve, da bo Sovjetska Unija dobila v Nemčiji 300 milijonov mark posojila v blagu. Ta blagovni kredit naj bi se že letos začel suksesivno efektuirati.

PONESREČEN NAPAD NA ROMUNSKI DVORNI VLAK.

Policija je našla v luki v Constanca tik ob železniški progi dva skrbno zakrita zaboja dinamita. Policeja sklepa, da je bilo to razstreljivo pripravljeno za napad na dvorni vlak, s katerim potuje kraljica Marija, princinja Ileana in prestolonaslednik Mihail v Italijo.

Avstrijski škofje o stavki in socializmu.

Dunajski škofijski list pričuje navodilo avstrijskega episkopata za duhovščino o socialnih problemih. O stavki pravi navodilo:

Popolnoma si moramo biti na jasnem o stavki in njenih grenkah posledicah za delavce in delodajalce, o njem skodljivem vplivu na splošno blagostanje ter o velikih nesrečah in nesluštvih, ki z njo nastanejo. Stavko najlaže primerjam, tudi če je vsled najhujše sile upravičena, vendarle samo zmagovalni vojski. Moralna dolžnost je ne vstopati v društva, ki lahkomiselno in brezvestno, ne da bi prej poizkusili vsa spravna sredstva, povzročajo stavke. Obveznost v štrajku lahko predstavlja tudi terorizem, ki je krivičen in uničuje.

Ker morajo biti krščanske strokovne organizacije učinkovito sredstvo proti socialističnim, zaslužijo dejansko podporo tudi s strani duhovščine. Okrepitev krščanskih strokovnih organizacij, poglobitev njihovih članov mora veljati za neizogibno nujnost. Le s tem bomo delavski stan, pa tudi druge stanove mogli obvarovati pred socialističnimi zmotami. Mora se pa na vsak način poskrbeti, da delavci ne bodo prisiljeni v socialističnih strokovnih organizacijah iskati zaščite.

Neprestano moramo poučevati o zmotah socializma, komunizma in boljševizma, ki jih moramo zavrniti, na drugi strani učiti o neizpremenljivih načelih katoliške cerkve o lastnini, zakonu in avtoriteti. Gledate vprašanja obresti veljajo določila kodeksa kot temelj. Ta določila je pa vendar treba neprestano študirati z ozirom na izpreminjajoče se razmere. Gotovo je to lažje mogoče v predavanjih po raznih društvenih. Kadar je pa treba, se ne smemo strašiti dajati potrebna pojasnila o socialistizmu in drugih vprašanjih tudi v pridigah. Pojasnjevati moramo tudi mamonizem in uničujoči vpliv oderušta. Vse to se mora izvršiti v zmerinem tonu, ne s sovraštvom in hujšanjem, ne v osebnem tonu in vedno je treba poddarjati točne zahteve in potrebe delavstva.

Obstrukcija v angleški zbornici.

Celo drugače mirna angleška zbornica sega po skrajnih sredstvih. V debati o proračunu notranjega ministarstva je delavska stranka hotela na vsak način preprečiti redkeje in znižanje v proračunu. Klub delavske stranke je prešel v opozicijo. Seja je trajala celo noč. Ko se je ob sedmih zjutraj pridelo glasovanje, so poslanci delavske stranke dvignili krik in vik, zraven pa zbijali šale, ki so spravile vso zbornico v smeh, tako da je bilo nadaljevanje nemogoče. Ker drugače n' preostalo, je predsednik izključil iz seje 13 poslancev delavske stranke. Ta ukrep je seveda opozicijo še bolj razkačil in kravali so se nadaljevali ves dan.

Garancijska pogodba med Litvo in Sovjetsko unijo.

Pogajanja med Litvo in Sovjetsko Unijo za novo garancijsko pogodbo so že zelo napredovala. Nemški listi komentirajo nekatere določbe kot kršitev statuta Društva narodov. Posebna garancijska pogodba točno določa mejo Litve, za katere jamči Sovjetska Unija. Med temi je tudi wilnsko ozemlje in meja ob Memlu nasproti Nemčiji. Če bodo pogodbo podpisali v tej obliki, je tudi zveza baltiških držav težko ogrožena. V Rigi so se zbrali zastopniki Latvije in drugih sosednih držav, da zavzamejo stališče napram kritičnemu položaju.

Nemčija si pridružuje svobodne roke.

Stresemann je sporocil generalnemu tajniku Društva narodov, da je vladu sklenila odposlati v studijsko komisijo za reorganizacijo Društva narodov tudi svojega zastopnika. Zastopnika bo Stresemann imenoval kasneje.

Posebej pa povdarda pismo, da Nemčija ni član Društva narodov, da bo torej njen zastopnik imel izjemno stališče, ki ga morajo vpoštevati vse člani. Sodelovanje na teh predpostavljanjih nikakor ne prejudicira stališča Nemčije v vprašanju pristopa k Društvu narodov. Tozadovno si nemška vlada slejkoprej pridružuje svobodne roke.

Neutralizacija Pekinga.

Na bojišču okoli Pekinga se je izvršila nenadna pregrupacija. Nacionalistične čete so se umaknile proti severu. Generala Vu pei fu in Tchang-so-lin sta se dogovorila, da premesti svoje armade iz neposredne okolice Pekinga. Tako je mesto samo zaenkrat izven nevarnosti, da bi postalo žrtev prekucij.

BOJI SE ZOPET PRIBLIŽUJEJO MESTU.

Peking, 15. aprila. (Izv.) En del nacionalne armade se je v bojih podal. Čete nacionalne armade so se začele umikati zopet proti mestu. Lučunglin je predal mestno poveljstvo generalu Vangčičangu.

DEMONSTRACIJA BREZPOSELNIH V AMSTERDAMU.

14. aprila je v Amsterdamu korporativno vkorakala velika gruča brezposelnih in klub policijski prepovedi začela demonstrirati po ulicah. Policeja je demonstrante hitro razgnala, pa so se grupirali na drugem koncu mesta in začeli razbijati trgovske izložbe. Policeja je z gumijevkami in sabljami preprečila hujšo ne-srečo.

Mussolini otvarja novo dobo italijanskega imperija.

Na praporu admiralske ladje »Cavour«, ki je ponesla Benita Mussolinija v Libijo, je napisano geslo: »Cesarstvo!« V tej besedi je Mussolinijev program in novi cilj italijanskega naroda. Obnova nekdanjega rimskega cesarstva! Zaenkrat pač samo v smeri, ki je odprtia in ne zadeva formalno na nikake tuje interese, to je na severnoafriški libijski obali. Kolonizacija, to je neprestano geslo. V tem zmislu se je vršil obisk prvega italijanskega ministra in diktatorja v Libiji.

Dejansko je fašistska vlada v treh letih več storila za uspešno kolonizacijo v Libiji nego vse prejšnje vlade. Dejansko je vojaško osvojila, politično urenila, začela z javnimi deli in položila prve temelje agrarni obnovi. Z vsem tem je domača prebivalstvo deloma prepričala o svoji moči in o brezuspešnosti upora, deloma pa ga dejansko notranje pridebila, saj upa od gospodarske povzdigne dežele imeti svojo korist tudi domača prebivalstvo. Vsa ta dejstva so ob Mussolinijevem obisku postala očita.

Mussolini je obiskal vse važnejše kraje, vojaške postojanke in naselbine in otvoril delo na ogromnem agrarnem podjetju, za katere je dobila koncesijo neka italijanska anonimna družba. Obiskal je tudi agrarni institut v Sidi Meeri in si ogledal njegove ceteote nasade. Zadnji dan svojega bivanja v Libiji je v gledališču Miramare v Tripolisu otvoril nacionalno agrarno zborovanje, kateremu so poleg drugih najvišjih osebnosti prisostvovali tudi vojvoda Puglieški, mestni župan Hassuna paša Caramauli in guverner E. Boni.

V svojem otvoritvenem govoru je Mussolini poudaril, da Libija ni samo s političnega in vojaškega vidika nezotakljiva, marveč da obeta tudi velike gospodarske možnosti. V Italiji se poraja nov rod, ki ga je oblikoval fašizem. Ta rod združuje sebi vse čednosti, ki so se doslej italijanskemu značaju odrekale, posebno pa vztrajnost in stanovitost. Temu rodru pripadajo ti naši kolonisti pionirji, ki so prišli v Libijo, da jo s trudem svojih rok izpremene v plodovito deželo. To so drugi ljudje nego tisti Italijani, ki trapasto plešejo po atrijih velikih modnih gostil. Mi Italijani smo lačni zemlji, ker smo rodoviti in hočemo taki tudi ostati. Skrbel bom, da najde zgled pionirjev kolonistov čim največ posnemovalcev. To moje potovanje bo vzbudilo v duši italijanskega naroda mnoge globoke odmeve, ki bodo prinesli blagoslov.

Iz gledališča Miramare je Mussolini odšel v vladno palajo, kjer je bil sprejel zastopnike italijanske kolonije v Tunisu, ki so prišli z zastavami in praporji. Izročili so Mussoliniju v spomin diplome.

Ta dan zjutraj so dospeli v Tripolis romari iz Genove pod vodstvom svojega nadškofa msgr. Minorskega, ki so prinesli s seboj genovsko Madonno della Guardia, ki jo je bil ob velikem viharju na morju zaobjubil kapitan Ameli.

Opoldne je bil Mussolini gost v častniškem domu, kjer je imel na častnike kratek značilen govor: Vsi delamo na veliki zgradbi, ki nas preveva s ponosom. To stoletje bo stoletje delavne, vztrajne in mogočne Italije: tajna moč peha Italijo nasproti njeni usodi in ta moč nam ne dopušča pokoja. Zapreti pa se moramo v trdo, zavestno disciplino in se pripraviti na bodoče naloge, ki nam jih utegne zgodovina nekega dne nenadoma dovesti pred oči. Gorje, če bomo takrat omahovali, če nam odpove korak, kajti zgodovina ne čaka na zamudnike. Dobro veste, da te besede niso priložnostne fraze, marveč so dejstva, kajti današnji dan ima svoj pomen.

Popoldne ob petih je Mussolini ob grožnju topov odšel na ladjo »Cavour«, da se vrne v Italijo. Ob slovesu je mestni župan Hassuna paša rekel Mussoliniju: »Zelim, da se krona italijanskega kralja čim preje izpremeni v cesarsko krono!« Mussolini je odgovoril: »Željo sprejemam.«

Mussolini tedaj snuje in napoveduje italijansko cesarstvo. Vsi dobro vemo, da je od velikih besed do velikih dejanj zelo velik korak, vendar je umevno, da povzročajo novotitske imperialistične geste med sredozemskimi državami — Francijo in Anglijo, Turčijo — precejšnjo nervoznost. Te države bodo danes pač še izlahka našle sredstva, da s potrebnim poudarkom opominijo Italijo na malo večjo skromnost. Saj je celo Nemčija znala znane Mussolinijevje izpade zelo učinkovito zavrniti (gospodarskim in turističnim bojkotom). Na vsak način bi bilo žleti, da bi vodil Mussolini treznejšo politiko.

MUSSOLINI NE OBISCE MALTE.

Rim, 16. aprila. (Izv.) »Impero« dementira vesti, da bo Mussolini obiskal Malto, kot ne resnične in tendenciozne. Pač pa bo italijanska mornarica te dni angleški mornarici na Malti vrnila njen zadnji obisk.

KRASSIN SMRTNO BOLAN.

V Nici je smrtnevarno obolel sovjetski poslanik Krassin. Izvršili so krvno transfuzijo, pa se mu po operaciji stanje slabša od ure do ure. Poklicali so zdravnike specialeste iz Berlina, Londona in Pariza.

Nove koncesije zasebni industriji v Rusiji.

Dne 12. t. m. se je sestal centralni izkazni odbor boljševikov sovjetrov. Ob skoro polnoštevili udeležbi delegatov (524 je vseh), celokupnega diplomatskega zbora in zastopnikov časopisa je otvoril zborovanje v zastopniku Kalinina drugi predsednik Petrowski. Rykov je predložil proračun Sovjetske Unije in podal daljše poročilo o gospodarskem položaju. Povdari je, da se država nahaja v velikih težavah. Kmetijstvo zahteva vedenje več industrijskih proizvodov. Dasi industrija deluje že v predvojnem obsegu, vendar ni mogoče ustreži naraščajoči potrebi. Industrija bi se mogla razširiti in izpolnititi samo z novimi investicijami, ki so pa zvezane z novimi velikimi težavami. Trgovska bilanca Sovjetske Unije je pasivna. Rykov poziva k najskrbnejši sledljivosti. Vlada bo nadaljevala politiko znižanja cen z vsemi sredstvi in upa s tem doseči stabilnost valute. Kot primer sledljivosti je navajal, da zasebni kapitalist hodi najprej peš in hrani, šele potem si kupi avtomobile. Sovjetski javni organi pa so hodili v obratni smeri, zato ima socialistični napredki toliko težav. Sovjetska Unija je revna, zato je sledljivost največja državljanska krepost.

Na dnevnem redu zborovanja so skoro izključno gospodarska vprašanja. V zvezi s tem je najvišji gospodarski svet smatral za potrebo olajšati udeležbo privatnega kapitala v industriji. Zasebni industrijci se dovolijo nove kreditne ugodnosti, dovoljuje se jim graditi nova manjša industrijska podjetja in do sedanje zakupne pogodbe se bodo podajale.

Na zborovanju zastopnikov zadruž

Dnevne novice

★ Umrl je v Stoprca nad Rogatcem v petek, 16. t. m. župnik Ivan Širec. Pogreb se bo vršil v ponedeljek v Stoprca ob pol 11 dopoldne. Rajni župnik je bil rojen 17. decembra 1885 na Ptuzki gori pri Ptaju, v maščini pa je bil posvečen 25. julija 1908. Na župniji sv. Antona v Stoprca je služboval od 1. maja leta 1915.

★ Umrl je dne 15. t. m. v Šoštanju predsednik tamošnjega orlovskega odseka br. Martin Hrastnik, dolgoletni cerkveni pevec in vzoren mladenič. Vsa župnija žaluje nad njegovo nedenadno smrtjo (zadela ga je kap) in njegovo bridko izgubo bo katoliški pokret v Šoštanju in okolici leta težko občutil. Obširnejši dopis sledi. — Vsled te nedenadne smrti se uprizoritev »Miklove Zale« preloži na poznejši čas.

★ Na zadnjo pot smo v Žarkovcih pri Mariboru dne 11. t. m. spremili na pokopališče k Devici Mariji tukajšnjega posestnika g. Jak. Kaubeja. Sprevd je vodil g. dekan Sagadin iz Hoč ob asistenci gg. kaplanov. Udeležba pri pogrebu je bila ogromna. Od blizu indaleč so prišli prijatelji in znanci pokojnika, ki je bil daleč naokoli znan in priljubljen ter spoštovan mož. Nad 40 let je gospodaril na svojem posetvu in vzgojil svojih 11 otrok v strogo kršč. duhu. Imel je vedno odprte roke za reveže in ubožce, ker je bil blagega srca. Vsak tujec in popotnik, ki se je ustavil v Kaubejevi hiši, je bil gostoljubno sprejet in dobro postrežen. Pokojnik je bil sorodnik nedavno umrela gosp. Kaubeja iz Peker pri Mariboru, ki je svoječasno kupil zvonove za Marijino cerkev na slovenski Kalvariji. Blagemu pokojniku naj sveti večna luč, ostali rodbini naše iskreno sožalje. —

★ Viškim občanom! Ogromna beda, v kateri se nahajajo reducirani rudarji Trboveljske premogokopne družbe, zahteva takojšnjo odpomoč najširših plasti celokupnega naroda. Zato se akcijski odbor, sestavljen iz viških občanov brez ozira na strankarsko pripadnost, obrača na Vas, da jim priskočite po svojih zmožnostih na pomoč. V ta namen se bodo pobirali prostovoljni prispevki na nabiralne pole. Upamo, da ta naš poziv ne naleti na gluha ušesa, ter se mu odzovete prav vsi. Le skupna enotna odpomoč lahko olajša gorje, katero morajo prenašati odpuščeni rudarji v Trbovljah. — Akcijski odbor za pomoč Trboveljskim rudarjem.

★ Društvo slovenskih sodnikov ima svoj občni zbor dne 9. maja t. l. ob 10 dopoldne v dvorani št. 17 okrožnega sodišča v Celju.

★ Kratka prostost. Ko so 13. t. m. kaznenke v Begunjah trebile v senožeti, se je eni zahotel po prostosti in je izginila od drugih. Drugi dan pa so blizu tistega kraja delali domačini, kar je začel pes lajati nad neko žensko. Dva moža sta šla za njo, jo prijela, potem pa poslala po orožnike, ki so jo odvedli zopet na varno. Niti 24 ur ni izvila prostosti.

★ Dramaški odsek »Prosvetnega društva« iz Šmartnega pod Smarno goro priredil v nedeljo, 18. t. m. v Št. Vidu nad Ljubljano v »Ljudskem domu« Meškovo drama »Mati«. Pred predstavo poje moški zbor pod vodstvom ge. Ivane Komarjeve. Začetek ob pol 7 zvečer. Vstopnice so v predprodaji pri Zakot-

Vnogradn k! 1867

Poznate gumijaste trakove za cepljenje vinskih trt

PIRELLI

dobite po tovarniških cenah.

Braća Nasimbeni
ZAGREB, Samostanska 1.

Dr. L. S.:

Najbližji bratje.

L

Hrvatje so naši mejaši na dolgi črti od Ogrske do morja: vzhodno od Dol. Lendave pa tja do Pirana. Povsod govore sosedne vasi so rodeni jezik: na jugu preide v Istri in ob južnem kolenu Kolpe v čakovsko narečje, ki se govori še v Istri, Hrvatskem Primorju, v zapadnih krajih notranje Hrvatske, po vseh severne in srednje Dalmacije, na dalmatinskih in Kvarnerskih otokih ter na Gradiščanskem — tu se tudi še piše —, dalje na vzhod pa v hrvatsko kajkavsko narečje; obe se znatno ločita od knjižne štokavštine kot centralnega, oziroma vzhodnega srbohrvatskega dialekta. Ti Istrani, Primorci, dalmatinci in hrvatski Zagorci so najbolj kompaktno jedro hrvatskega naroda, njega najbolj kremeniti in odporni del, pa tudi najbolj čist in pravobiten. To je o. o. okoli katerih se suče hravtski in mogoče tudi naš splošni kulturni problem.

Kdor bi sodil samo po zunanjem videzu, bi resa lahko mislil, da temu ni tako. Površni opazovalci vidijo predvsem boj, ki se vrši dalje na jugu v Bosni in Hercegovini, v Dalmaciji itd. med srbsko in hrvatsko konceptijo države in kulture. In tudi pri Slovencih se je tok zanimanja obrnil — preko sosedov — proti vzhodu. Pred vojno smo imeli precej živahne stike le s Hrvati, po prelому se je

nikovi. Vsi domačini in okoličani so vladno vabljeni.

★ Na občnem zboru Društva davčnih uradnikov... Na to notico se nam pošilja sledeči popravek: St. 48. — V Ljubljani, 15. aprila 1926. — Uglednemu uredništvu »Slovenec« v Ljubljani. »Ni res, da je bila na občnem zboru društva davčnih uradnikov, ki se je vršil v nedeljo, 11. t. m. v Zidanem mostu, predlagana zaupnica gospodu finančnemu delegatu dr. Šavniku, res pa je, da zaupnica na občnem zboru »Udruženja poreskih činovnika kraljevine SHS, sekacija Ljubljana«, ki se je vršil v nedeljo, 11. t. m. v Zidanem mostu, ni bila predlagana. Ni res, da bi bilo pri glasovanju za zaupnico oddanih 5 za, proti pa 42 glasov, res pa je, da od navzočih 51 zborovalcev ni bil oddan noben glas niti za zaupnico niti proti njej, ker zaupnica vobča in od nikogar ni bila predlagana. — Z odličnim sploščanjem beležita za upravnji odbor »Udruženja poreskih činovnika kraljevine SHS, sekacija Ljubljana«: J. Drol, t. c. predsednik; J. Bekš, t. c. tajnik.«

★ Žrebanje za denarne nagrade. Slovensčevim naročnikom za prvo četrletje 1926 bo danes dopoldne v navzočnosti g. notarja M. Hafnerja. Izžrebane bodo štiri nagrade po 1000 Din. Izid žrebanja objavimo v nedeljski številki.

★ Slovenski krščanski javnosti in krščanskim društvom! Mednarodna zveza krščanskih strokovnih organizacij, Utrecht, Drift 12, Hollandska, hoče zainteresirati svetovno krščansko javnost za svoje veliko mednarodno delo. Zato je pripravljena pošiljati svoja poročila vsem krščanskim listom, društvom in poedinčem, zlasti javnim delavcem. »Jugoslovanska strokovna zveza«, Ljubljana, Stari trg 2-1, je pripravljena kot članica krščanske delavske internationale zbrati naslove, na katere bo utreška zveza pošiljala svoja poročila in publikacije. Zato naj se prijavijo na njen naslov do 30. t. m. vsi (tako listi, društva, kot poedinci), ki žele, da bi bili obveščani sproti o vsem, kar se dogaja v krščanskem delavskem svetu.

Tajništvo.

★ S cerkvenega stolpa je padel. V Št. Ilju v Slov. goricah se je pripetila pri popravljanju cerkvenega stolpa težka nesreča. Pomožni delavec Ignac Maček je vsled neprevidnosti padel z odra ter se težko poškodoval. Zlomil si je obe roki pod laktom in se nevarno pobil na glavi. Domači zdravnik je ranjenca za prvo silo obvezal, nato pa telefonično obvestil rešilno postajo v Mariboru, ki je ponesrečenca z avtom odpeljala v bolnico.

★ Prepovedani listi in knjige. V naši državi je prepovedalo notranje ministrstvo uvažati, širiti in razpečavati sledeče publikacije: »Socijalistični delavski koledar«, ki ga je izdal komunistično založništvo »Radnička borba« v Clevelandu v Ameriki; dalje so prepovedani listi: »Pesti Naplo«, »Srp i čekić« (Srp i kladivo), dunajska »Wehrzeitung« in pa organa makedonske organizacije »Svoboda ali smrt« in »Nouvelles Macédoniennes«.

★ Stari knezi se oglašajo. Kakor je znano, se je knez Thurn-Taxis svoječasno odpovedal pravici zahtevati kako odškodnino glede sekvestra od strani naše vlade. Sedaj pa si je mož premislil in zahteva za posekane gozde od naše vlade horenno vsoto v znesku 140.140.000 Din. Ker je naša vlada to zahtevo odklonila, je knez Thurn-Taxis tožil Jugoslavijo za to odškodnino. Izjavil pa je obenem, da umakne svojo tožbo, če se Jugoslavija z njim mirnim potom poravnava. O stvari bomo še poročali.

★ Vlom v Križah. V filialko konsumnega društva pri g. Oblaku v Križah so neznani stolnici vlomlili v noči od četrtek na petek. Izdrli so mrežo na oknu, vdrli v prostore in

odnesli ravno isti dan kupljene kože. Nekaj kož so nato nalači pometaли proč, gotovo zato, da bi skušali zabrisati pravo sled. Razen kož so odnesli tudi nekaj drugega blaga in nekaj denarja.

★ Stalna higienika razstava se zopet otvoriti jutri, v nedeljo, ob 9 dopoldne na velesejskem prostoru pod Tivolijem v Ljubljani. Odprtia bo vsak dan in tudi ob nedeljah od 9 do 12 in od 14 do 18. Razstava je na novo preurejena in dopolnjena. Občinstvo se opozarja, da si jo ogleda.

★ Osrednja čipkarska zadruga v Ljubljani. Pod Trančo, ne prodaja samo izdelanih čipk po najnižjih cenah, temveč sprejema tudi naročila po meri in vzorcih, kar izvrši po najnižjih konkurenčnih cenah.

★ Vprašanje bivših avstrijskih certifikatorov. Zagrebške uredne »Narodne Novine« z dne 15. aprila t. l. objavljajo sledeči razpis pravosodnega ministrstva z dne 8. apr. 1926, št. 24.140: »Komisija za tolmačenje uradniškega zakona je na vprašanje pravosodnega ministrstva, ali se more avstrijski vojaški certifikati, pridobljeni po 12letni aktivni vojaški službi, smatrati, da odgovarja pogoju tretjega odstavka čl. 7. urad. zakona, izrekla sledeče mnenje: »da določa tretjega odstavka čl. 7. urad. zak. predstavlja izjemni beneficij na korist podčastnikov naše vojske, ki se je prezel iz zakona o ustrojstvu vojske. Kot izjema iz norme načelno izključuje primeno drugega takega beneficia, ki ne bi temu v vsem popolnoma odgovarjal. Potem takem se mora smatrati, da so zakonski predpisi o vojaških certifikatih bivše avstrijske vojske in mornarice s predpisi našega zakona o ustrojstvu vojske in mornarice ter zakona o uradnikih meščanskega reda ukinjeni. Zato se dvanaestletna vojaška služba v bivši avstrijski vojski v zmislu tretjega odstavka čl. 7. urad. zak. za osebe, ki dne 1. septembra 1923 niso bile v državni službi, ne more vpoštovati.«

★ Orožniške plače. Tekom razprave pravkar vzakonjenega državnega proračuna za leto 1926/27. se je tako v finančnem odboru, kakor v meritorni debati zlasti kritiziral budžet za orožništvo v znesku 478 milijonov dinarjev, ki je zelo visok. Iz tega pa se nikakor ne sme sklepati, da je orožništvo sijajno plačano. Baš nasprotno! Evo v pojasmnjeni člen 107. zakona o orožništvu. Sistemizirana plača je ta-le: Orožnik 1200, kaplar 1380, podnarednik 1560, narednik II. razreda 1800 in narednik I. razreda 2400 Din letno. Doklade na rok brez ozira na čin: I. rok, t. j. čez tri leta, 144 Din, II. rok, čez pet let, 288 Din, III. rok, čez 10 let, 432 Din, IV. rok, čez 14 let, 576 Din, V. rok, čez 20 let, 720 Din, VI. rok, čez 25 let, 960 Din letno. — Draginjska doklada (osebna in rodbinska), dolожena s špecialnimi določbami) za Slovenijo točasno 1100 Din mesečno in 4 Din dnevno za vsakega rodbinskega člana (dokler se ne izpremeni zakonitom potom). Spremeni se pa lahko, tako navzdol, kakor navzgor. Torej imen. pr. orožniški narednik II. razreda, včinoma poveljnik orožniške postaje, s 30 leti težke, odgovornosti polne službe 150 Din mesečne plače in 80 Din starostne doklade. S temi 230 Din mesečno se odslovi tudi v zasluženi pokoj. Draginjske doklade, kar je bil skoraj ves njegov dohodek, seveda pri tem odpadejo. Za priboljšek pa dobi še iz častitega orožniškega penzijskega fonda, kamor je seveda popreje odplačeval, mesečno 45 Din stanovanjske doklade ter za sebe 9 in za vsakega državinskega člana pa 3 Din dnevno; potem takem dobi, recimo, s tremi državinskimi člani 818 Din mesečne pokojnine. Ali ni to sramota, da mora s 30 ali še več leti državne službe na stare dni z družino vred stradati? V vojski prejema narednik, torej v istem činu in istih službenih letih, 6960 Din osnovne in 1920 Din položajne plače letno. Poleg tega

dobiva 1200 Din na leto redne stanarine, dodatek za družino in osebne draginjske doklade po naredbi zakona, veljavnega za uradnike in druge državne uslužbence. Čim se je odobrila ta res ogromna vsota za orožništvo ali na njegovo ime, je bilo po pravici pričakovati, da bo finančni minister vendar enkrat popravil v finančnem zakonu to krivico napram orožnikom. Ali ta postavka je v zakonu zopet odpadla. Treba bo zlasti narodnim poslancem paziti, da se bo za orožništvo odobreni budžet tudi res stvarno porabil.

Zahtevajte le pristna Gillette-rezila!

Vsak se more sedai briti
v svojo zadovoljnost!

Izvirni Gillette-varnostni
brivski aparati

In

Izvirna Gillette-rezila

so sedaj v zadostni množini vsakomur

na razpolago.

Oni milijoni ljudi, ki so potrežljivo čakali na pristna Gillette-rezila, bodo z veseljem zaznali, da se zopet dobre v trgovinah Gillette-rezila.

Ako Vaš dobavitelj še nima v zalogi Gillette-rezil, Vam jih lahko takoj preksrbi.

Gillette Safety Razor Co.

Boston. U. S. A.

Edini dobavitelji za:
Jugoslavijo, Avstrijo, Ogrsko, Češko-Slovaško,
Poljsko, Rumunijo, Bolgarijo, Turčijo in Grško.

Se enkrat opozarjam, da je nastala vsled tehničnih razlogov v sporedu mala izprememba: društvena maša bo pri frančiškanih ob 11, ne ob 10, zborovanje bo ob pol 12, ne ob 11.

Koncert se bo začel točno ob pol 4, ker smo dolžni točnost zlasti onim, ki se bodo kmalu po koncertu odpeljali domov. Prosimo občinstvo, da pride in zasede prostore pravočasno. Med petjem se ne sme motiti pevcev z zakasnim prihodom.

Vstopnice so v predprodaji v unionski trafi. V nedeljo tudi dopoldne odprto.

rati. In ker imajo Srbi premoč v rokah, znajo doseči tudi nekaj uspehov, v kolikor jim ne bo škodovalo nasilje.

Značilno je, da se že čujejo med hrvatsko inteligenco v Bosni proti hrvatski glasovi, ker jo odbija med mase zanešeni radičevski boj proti gospodi. Belgrajsko »Vremec« je prineslo tozadnovo mišljeno dveh znanih sarajevskih Hrvatov, bivših najbolj uglednih politikov (gl. Jugoslavenski list 7. februar 1926, str. 3). Eden (dr. N. Mandić?) pravi n. pr. med drugim: »Moram vam reči da so bosanski Hrvati mnogo bliži Srbima no Hrvatima iz Hrvatske. Bliži su po svemu: po načinu života in govoru, po duši in po misli. Mi smo se, bosanski Hrvati, na univerzi u Beču najradje družili sa drugim Bosancima, ma koje vjere bili pa onda sa Srbima. Hrvati su nam dalji, a Beograd nam je bliži... Kriza Radića jesti i bice, u neku ruku i kriza hrvatstva. Zar

Popoldne bodo pred koncertom na razpolago od pol 3 dalje pred vhodom v dvorano. Z deželi prihajajo pridno naročila. Z nekega kraja so jih pobrali kar dve vrsti skupaj.

Voznja s 50 odstotnim popustom (polovična) je dovoljena (M. S. br. 10.024 z dne 7. aprila 1926). V postaji odhoda naj da vsakde žigasati celo vozovnico z mokrim žigom. Ni ar tega ne pozabite, da ne boste imeli sitnosti! Vozovnic ne oddajte v Ljubljani. Potrdilo o udeležbi dobite pri vaji v Unionu in popoldne pred koncertom.

Pevci vsi zjutraj zbrani po prvem vlaku v Unionu! Cas pred mašo bo odmerjen pripravam. Podrobno razdelitev izveste ob prihodu v Unionu.

Ljubljana

○ Krekova mladinač Ljubljana ima jutri ob 9 dopoldne na Rožniku sv. mašo, h kateri se vabi vse naše delavstvo. Posebno pa še vabljeni vsi člani in članice Krekove mladine.

○ Proslava 50 letnice umetniškega delovanja g. A. Daniela, člana in režisera Narodnega gledališča, bo na Ljudskem odru v Ljubljani juči ob 8 zvečer. V ta namen se vprizori priljubljena ljudska igra s petjem v petih dejanjih (sedmih slikah) »Deseti brat«, po Jurčičevem romanu priredil Fr. Govekar. Vlogi »Dolefa« nastopi g. Danilo, ki igro tudi režira. Z ozirom na zasluge g. Daniela, ki si jih je stekel tudi za naše podeželske odre, je dolžnost vsakega zavednega Slovence, da poseti to predstavo v počaščenje g. Daniela na Ljudskem odru. — Predprodaja vstopnic v Ljudskem domu že dan v I. nadstropju, popoldne od 5 do 7 pa v II. nadstropju.

○ Promenadni koncert priredi v slučaju lepega vremena Nar. železničarsko glasbeno društvo »Sloga« juči ob 11 dopoldne v Zvezdi. Spored: 1. Meyerbeer: Koračica kronanja iz opere »Profet«. 2. Suppe: Uvertura iz opere »Lepa Galateja«. 3. Waldteufel: Les Patineure — valček. 4. Strauss: Potpuri iz operete »Netopir«. 5. Dvočak: Slovenski ples št. 8. 6. Schubert: Ob morju — pesem. 7. Zaključna koračica.

○ Dva nova odvetnika državna upokojenca. V imenik odvetniške zbornice v Ljubljani sta prijavila odvetniško prakso dr. Ivan Modic, višji sodni svetnik v pokoju, in pa dr. Franc Hubad, finančni svetnik v pokoju. Oba bosta imela svoje pisarne v Ljubljani.

○ Ostrostrelci v Ljubljani so imeli v srebrni dvorani Uniona svoj redni občni zbor. V tem društvu je postal razmerje precej napeto, ker si stoje nasproti tri skupine v sicer lovska skupina s 36 člani pod vodstvom dr. Lovrenčiča, gospodarska skupina s 14 člani pod vodstvom dr. Ažmana in pa nemška skupina z 18 člani pod vodstvom dr. Kaiserja. Spor je nastal med temi skupinami radi vprašanja, koliko mandatov v odboru naj se prepiši Nemcem. Razmerje med člani in odborniki je bilo do sedaj 50 Slovencev proti 18 Nemcem, v odboru pa je bilo 6 Slovencev in pa 3 Nemci. Ker sta pa dva Slovence vedno glasovala z Nemci, je bilo faktično razmerje 4 proti 5. Tudi zadnje volitve niso prinesle različenja. Za strelskega glavarja in njegovega namestnika sta bila izvoljena z vzklikom Jean Schrey in pa dr. Ravnhar. V odboru pa so bili izvoljeni z nadpolovično večino dr. Eberl, dr. Hacin, dr. Lovrenčič, Anton Schuster in pa Franc Urbanc. Ker pa je bilo pri volitvah oddanih 47 glasovnic in je bilo samo 46 opravičenih volivcev, je zahtevala lovska skupina, da se volitve razveljavijo. Nemci pa so se tej zahtevi lovske skupine uprli in občni zbor se je moral nato prekiniti.

○ Zahvala. Družina univ. prof. T. Grudinskega izraža svojo globoko zahvalo dr. med. univ. prof. A. Šerkotu, univ. prof. E. Kanskemu in dr. J. Volavšku, ki so nesobično ve-

krat obiskali njenega pokojnega sina Igorja. Posebno se zahvaljuje dr. med. J. Volavšku, ki je tekom dolgega časa obiskoval bolnika večkrat na dan, podnevi in ponoči, in je storil vse, kar je bilo mogoče, da reši dečka težke bolezni, kateri je podlegel.

○ Čigavo je kolo? Na Celovški cesti je bilo najdeno v bližini prostora sportnega kluba Ilirija moško kolo, ki ima tovarniško znamko 616.076. Kolo je na policijskem ravnateljstvu, kjer se naj lastnik zglaši.

○ Češka obec priredi juči izlet na Sveti goro. Zbirališče na glavnem kolodvoru ob četrtni na osem, odhod ob 7.40 do postaje Sava, otdot 2 uri po. Partija krasna!

○ Stari grobovi. Notica pod tem naslovom, ki je bila v sredo priobčena med ljubljanski mi, je pomotoma zašla med ljubljanske novice, mesto med celjske.

Vršnica

Rimski grob. Pred časom smo poročali, da so na dvorišču Mihevceve hiše na Vrhniku našli rimski grob, v njem pa žaro (urno) s pepelom. To žaro so nato otroci, ki so najprej iz nje raztrzili pepel, brez vedenosti pravega lastnika nekomu podarili. Gospod Mihevc je imel toliko smisla za kulturo, da je prepustil ves grob brezplačno našemu deželnemu muzeju. Bilo bi želeti, da oseba, ki posedeže žaro, stori isto, saj gotovo ve, kolike važnosti so stare izkopine za deželni muzej, kakor tudi za ukažljeno mladino in dorasle, ki posečajo ta naš kulturni zavod. Toliko v pojasnilo onim krogom, ki trdijo, da g. Mihevc ni hotel izročiti tolkokrat omenjene žare.

Upor proti aretaciji. Dne 12. aprila zvečer je neki tukajšnji hlapac popival v družbi pozno v noč ter šele zjutraj v močno vinjenem stanju prilezel domov. Nekdo iz pivske družbe ga je osumil tatvine in šel k orožnikom to stvar naznanil. Orožniki so šli rano v jutro po hlapca, ki so ga našli spečega. Ko mu napove narednik aretacije, se hlapac močno razburil in dejansko upre, hoteč orožnike napasti s topom predmetom. V silobranu je nato orožnik-narednik hlapca petkrat zabodel z bajonetom in sicer na nogah in prsih. Vsled močnega krvavenja se je hlapac udal in orožniki so ga nato uklenilnega prepeljali v zapor. G. dr. Marolt je ranjenca, kojega stanje je zlasti vsled rane na prsih, kjer ima baje preboden pljuča, zelo opasno, takoj obvezal in ga rešil smrti, ker bi bil drugače izkrvavel. — K temu žalostnemu slučaju pripominjam, da je vsega tega kriv alkohol. Koliko nesreč je že povzročil alkohol, ki zahteva vedno nove žrtve, in vendar ljudi tega ne izprevidijo!

○ Okrog zemlje v 80 dneh je v nedeljo zadnjih uprizorilo društvo naših katoliških pomočnikov. Tako režira, ki je bila v novih, toda spretnih rokah, kakor igra v celoti je bila zelo posrečena. Salve smieha in ploskanje v nabito polnih prostorih rokodelskega doma je pričelo, da zna tudi občinstvo ceniti trud in kulturno delo, ki ga vrši društvo naših vrhov rokodelskih pomočnikov. Ob zaključku sezone jim izrekamo zahvalo in priznanje za njihovo nesebično prosvetno delovanje ter želimo da bi jih na jesen zopet videli nastopati polnostevilno, zdrave in čile! Bog vas živi!

Cerklje ob Krki

Bolezen tudi pri nas ne prizanaša. Med otroci razsajajo ošpice, med odraslimi pa španška. Pa vendar ni tako hudo kot v Ljubljani, kjer je tožil neki trgovec: »osem nas je v hiši, a deset je med temi bolnimi!«

○ Poštno ravnateljstvo prosimo, naj ukrene, da bomo s sosednjimi župnijami imeli direktno poštno zvezo, ne preko Brežic ali Novega mesta. Sedaj gre pismo od nas namenjeno n. pr. v Kostanjevico, najprej v Brežice in od tam zopet skozi Cerklje v Kostanjevico. Še bolj smešno pa je, da gre n. pr. od tu skozi

imeli Hrvati res lahko slabše stališče, kajti samo ime in tradicija ni mnogo za vzdrževanje hrvatstva, če pa govoriti vse drugo za novo grupacijo. Če bi odločevala le hrvatska inteligencija, bi po tem takem stvar ne stala najbolj ugodno. To bi bilo tembolj tragično, ker je ravno kajkavsko hrvatska inteligencija žrtvovala svoje domače narečje na ljubo narodni skupnosti, ko je za časa ilirizma sprejela južno ali centralno narečje kot skupni književni jezik. Ta korak je sicer pomagal ustvariti državno edinstvo, ni pa mogel premostiti idejnih nasprotnik med Hrvati in Srbi, kot se to tako očitno kaže danes kljub vsemu poudarjanju jugoslovenske misli. In nositeljica tega idejnega prepada je zopet inteligencija, to se pravi: vrniti se je moralna pod težo jačih realnih dejstev nazaj na svoje stare postojanke, kajti v nobi demokracije se je treba ozirati na mišljenje ljudstva, ki nima smisla za unitarizem, oziroma umetno ali celo nasilno unifikacijo, zakaj ono hoče enakopravnost, dasi ni proti pametnemu sporazumu. Tako vidimo, da je težišče problema pri Zagoreh, ki tvorijo hrbito hrvatskega seljaškega potreta.

(Sledi naprej.)

imeli Hrvati res lahko slabše stališče, kajti samo ime in tradicija ni mnogo za vzdrževanje hrvatstva, če pa govoriti vse drugo za novo grupacijo. Če bi odločevala le hrvatska inteligencija, bi po tem takem stvar ne stala najbolj ugodno. To bi bilo tembolj tragično, ker je ravno kajkavsko hrvatska inteligencija žrtvovala svoje domače narečje na ljubo narodni skupnosti, ko je za časa ilirizma sprejela južno ali centralno narečje kot skupni književni jezik. Ta korak je sicer pomagal ustvariti državno edinstvo, ni pa mogel premostiti idejnih nasprotnik med Hrvati in Srbi, kot se to tako očitno kaže danes kljub vsemu poudarjanju jugoslovenske misli. In nositeljica tega idejnega prepada je zopet inteligencija, to se pravi: vrniti se je moralna pod težo jačih realnih dejstev nazaj na svoje stare postojanke, kajti v nobi demokracije se je treba ozirati na mišljenje ljudstva, ki nima smisla za unitarizem, oziroma umetno ali celo nasilno unifikacijo, zakaj ono hoče enakopravnost, dasi ni proti pametnemu sporazumu. Tako vidimo, da je težišče problema pri Zagoreh, ki tvorijo hrbito hrvatskega seljaškega potreta.

○ Vidite — nama svima bosanskim muslimanima bliža je Srbija i Beograd no Hrvatska i Zagreb po svemu: po mentalitetu, po kulturi, po jeziku, po običajima, po načinu života, zatem po onom istočnačkom uticaju koji je i vas i nas preobražavao, i najzad po onom kultu junata i prkosa, koji su isti istovjetni u Srbiji i u Bosni. A to da se da došči le zlepa... Kako se bo vršil kasnejši razvoj, bo pokazala bodočnost. Ce bi ne bila vera vmes.

SLOVENECE, dne 17. aprila 1926.

Sv. Križ v Novem mestu, a iz Novega mesta se vrne šele v Sv. Križ. Naj bi torej vmesne postaje tudi imele direktno zvezo, ne samo Brežic in Novo mesto, kjer se z našimi enotami »mučijo«! Prosimo!

Odšel bo od tu trgovec Ivanuš, ki je kupil v Krškem hišo.

Trafike naj dobe samo invalidi! O tem bodo sklepali na nedeljskem zborovanju invalidskega društva za naš okraj.

Meflika

Velika tatvina se je izvršila v noči od 11. na 12. aprila v bližnji suhorski župniji. V Bušnji vasi so ukradli tatovi v dveh hišah vsobleko, rjuhe in razno perilo. Dvema mladima zakoncema so odnesli tudi poročno voleblo. Vrednost ukradenih predmetov cenijo na 30 tisoč dinarjev. Isto noč so se oglasili tatovi tudi v Bereči vasi, kjer so odnesli iz hiše krojača Leopolda Nemančiča raznega blaga v vrednosti 26.000 Din. Tatov še niso izsledili. — Tatvine, ropi in uboji so pod Gorjanci vedno na dnevnu redu. Zato je nerazumljivo in neumestno, da hoče oblast ukiniti orožniško postajo na Suhoru. Baje je ukinitev že kar gotova. Ta postaja obstaja že nad 25 let in se je izkazala že velikokrat za potrebljeno. Kaj bi bilo n. pr. ob velikem ropu leta 1916 v suhorskem župnišču z g. dekanom Pavlovčičem in njegovimi ljudmi, da niso prišli pravčasno orožniki. Apeliramo na vse merodajne krogove in tudi na naše poslane, da ostane ta potrebnata orožniška postaja!

Visok gost se mudi te dni pri naših sedih, grkokatolikih. Tam je namreč na vizitaciji njihov nadpaster škof dr. Dionizij Njardi. Spotoma je bil povsod pozdravljen tudi od naših duhovščin. V sredo, ko se je peljal iz Kašta v Drage, se mu je poklonila na Radvici pod vodstvom svojega dekanega dekanjske duhovščine, ki je bila tam zbrana na konferenci.

Velik ogenj je bil na veliki teden pri Podzemljiju. Uničil je štiri steljnice, med njimi tudi enega nadarbinskega.

Nagla smrt je dohitela v torek zvečer ob sedmih Janeza Pušča iz Bušnje vasi št. 19 v gostilni pri Hraniloviču v Metliki. Prišel je na semenj, pa ga je zadel v gostilni možganska kap. Pokojni je bil star 53 let. Zapušča ženo s šestimi otroci, od katerih je ena hčerk pri sestrach v Sarajevu, drugi pa so tudi znani vsled svoje izredne bistroumnosti. Truplo po njegovega odpeljali domov.

Visoko starost je dosegel g. Jožef Kopinčič iz Metlike. V pondeljek smo ga pokopali, starega čez 91 let. Rodom iz Štajerskega si je pridobil kot vpokojeni orožnik v Metliki precejne premoženje, pa tudi splošno spoštovanje in priljubljenost. Pokopal in prej tudi previdel ga je g. župnik v p. Ivan Nemančič. Kot izborna in poznana vinogradnica sta si bila namreč dobro prijatelj.

Maribor

Malo odgovora.

Odkritosrčna izpoved tega, kar kdo sicer neizgovorjeno nosi v srcu, poda najjasnejšo sliko pravega položaja. Zato smo hvaležni člankarju v »Tabor« za te-le njegove izjave: »Naj preiščejo, ali vsi sprejemajo zakramente, kakor je predpisano, in ali verujejo vse, kar so — dosledno vzeto — dolžni verovati do pičice takoj, kakor uči cerkev — bomo videli, koliko katolikov bo ostalo vsaj med izobrazenci. — Ta stavek, posebno v mesni stavkom — dosledno vzeto — dokazuje, kar smo v »Slovencu« trdili, da so naši, posebno izobrazeni krogi nedosledni. Cerkev pa je v tem bila in je še vedno in mora ostati dosledna v celiem krogu svoje hijerarhije. Da je Cerkev res dosledna, dokazuje isti »Tabor«, ki prinaša kratko notico, da je kat. episkopat sklenil izdati skupen pastirski list, s katerim bo prepovedal ver-

nikom čitanje liberalnih listov. Cerkev je torej dosledna, ni pa svobodomiselstvo, ki dela kompromise med resnico in zmoto, kar je res absurdno. Clankar pravi, »da je svobodomiselstvo širok pojem, da gredo v njegovo kategorijo i verni ljudje i brezverci, med obema periodiama je pa polno prostora za najrazličnejša osebna naziranja«. To je tudi naša trditev, da je svobodomiselstvo nedosledno. Resnica je ena, zmot pa je dosti, ena večja, druga manjša. Katerikoli zmote se drži, si napram resnici, ki jo poznaš, nedosleden, več ali manj. Ne gre pri tem za naše osebno medsebojno obnašanje, za versko strpnost, niti ne za nasilno izobraževanje nedoslednih, gre le za to, da smo poudarili, kako zlo je taka načelna nedoslednost, ki hoče nekak načelen kompromis med resnico in zmoto.

□ Odhod naših fantov k vojakom. V četrtek popoldne je odšel iz Maribora transport fantov — novih vojakov — v južnejši kraje, večinoma v Srbijo in Macedonijo. Ob dveh je prikarakala iz Meljske vojašnice ogromna vrsta z godbo na čelu ter se ustavila pred kolodvorom. Med igranjem godbe, ukanjem, petjem, pa tudi skritimi solzami, so se vkrcali fantje v vagone dolgega vlaka, ki jih je odpeljal proti jugu. V zameno za nje pa je prispet v sredo zvečer transport rekrutov iz Južne Srbije. Bili so skorji sami Arnavuti, ki so vzbujali s svojimi precej odurimi oblekami in belimi čepicami pozornost Mariborčanov.

□ Imamo več turških novosti. Turški med je že najnedolžnejši. Bolj nevšečne so nam razne turške navade, ki si jih dovoljujejo nekateri prodajalci turškega medu. Poročajo nam, da nekateri z vsako porcio medu prodajo tudi kopico grdi kvant. Eden izmed njih je baje celo šolske dekllice nagovorjal k nemoralnim dejanjem. Prosimo starše, da pazijo na svoje otroke, pa tudi policija naj posveti temu svojo pozornost.

□ Vremenska hišica. Na Slomškovem trgu stoji lična vremenska hišica z raznimi vremenimi aparati. Hišica je potrebna popravila. Streho je rja razjedla, da je popolnoma odstopila. Rja se je lotila tudi notranjih naprav pod steklom. Ob tej priliki bi se morda dal napraviti tudi slovenski tekst, da ne bo samo nemški. Enako bi bilo prav, da bi tablica, ki kaže stanje mesta Maribora, imela bolj točne podatke. Zdaj jih navaja od 1. 1910. Ker marsikdo, tudi tuji iz drugih krajev, gredo gleda na to hišico, kaj preročuje, bo prav, če se boste nedostatek popravil.

□ Tedenski izkaz o naležljivih boleznih v mestnem okolju mariborskem od 8. aprila do 14. aprila 1926

poškodbe in bo s tem skušal popraviti, kolikor se bo dalo. Dravski most se popravlja ter bo kmalu dovršeno četrti igo, nove mostnice so položene po vsem mostu. Letos pride na popravljeni del mosta kameniti tlak, seveda ne v taki debelosti, kakor je bil prejšnji. Zavrnki brod se bo dal istotako popraviti. Popravila za dravski most značajo v lanskem letu 176.000 Din, za brod pa 15.000 Din. Ker je bil regulirani del struge Pesnice vsled povodnji poškodovan, mora okrajni zastop platičati popravilo, ki znaša 24.000 Din. Drava se regulira pri Hinceju, ker je nevarnost, da se pogreznje okrajna cesta in Hincejeva stavba v Dravo. K stroškom so prispevali interesi v okrajnem zastopu. Regulacija Dravinje pri Popovem je dovršena, treba bo samo še odkupiti zemljišče. Nujno je treba regulirati Dravino v Stogovici, občina Ptujška gora, kjer je visoka Dravinja raztrgala obrežje in grozi napraviti si novo strugo, odtrgati novozgrajeni leseni most in okrajno cesto. Okraj hoče prirediti dva kmetijska gospodarska tečaji, ki bi bila po številu že prijednih tečajev enajst v dvanajsti. Za nakup nove motorne brizgalne v Ptiju je žrtvoval okrajni zastop 10.000 Din, za hiralnico v Muratincih tudi 10.000 Din. Za licencovanje in premovanje v letosnjem letu je bilo izdanih po 10.000 Din, v lanskem letu pa za nakup plemenskih bikov 19.000 Din. Z ozirom na število krav in telic bi se moralno nakupiti še 40 bikov plemenjakov pomurske in mrijevsko-pasme. Okraj ima določenih za ta namen 10.000 Din kot nakupno subvencijo. Pridretev sadne vinske razstave ter sadnega vinskega sejma hoče podpirati okrajni zastop z vsemi močmi. Za novo pletarsko šolo da letos 2500 Din na razpolago, prihodno leto pa se večjo vsoto. Za deško meščansko šolo je določen prispevek 12.600 Din, lansko leto je izplačal 15.000 Din. Za Dijaško kuhišnjo v Ptiju da letos 3000 Din podpore, lansko leto je dal enako vsoto. Daje tudi podpore dijaku na ptujski gimnaziji in visokošolskim zadružam. Razunski sklep za leto 1925 je bil odobren na podlagi poročila revizorjev. Izmed sprejetih predlogov omenjam naslednje: Razdelitev nakupnih subvencij za plemenske bike se bo izvršila jeseni, ko bo nakup končan. Dosedaj je nakupljeno 8 plemenskih bikov v domačem okraju. Brodarina na zavrnkem brodu se površa, da se pridobijo sredstva za nove ladje. Odobrio se podpore za občinske mostove in sicer: občini Moškanec za pesniški leseni most 4900 Din, za dravinski most v Dokleah 2000 dinarjev, za dravinski most v G. Pristavi 2000 Din, za leseni most pri Zavru 2350 Din, za postajo v Osluševih se dovoli dopolnilna podpora po 500 dinarjev in za pogorelca Štumbergerja pri Sv. Barbari v Halozah 500 Din ter razne druge manjše podpore. Glede graditve novih cest je omeniti, da bo okrajni zastop nadaljeval letos z zgradbo dravinske ceste. Dravinska dolina nima namreč podolgim od St. Vida do Majšperga nobene ceste. Ta se sedaj gradi in bo letos do Dokleek gotova. Obenem se dovrši nova okrajna cesta od St. Lovrenca na Dravskem polju do postaje St. Lovrenc na Dr. polju. Okrajna cesta, ki pelje skozi Sv. Barbaro v Halozah se popravi in klanec znaša. Že letos pa so se popravile silne poškodbe na okrajni cesti, ki vodi v serpentinah preko ptujskogorskoga klanca, kjer so se valed povodnji in dežja posuli napisni in je bilo cestiče raztrgano. V vasi Loka, skozi katero vodi okrajna cesta Ptuj-Maribor, se bodo položile cementne cevi, da bo cesta snažna in brez jarkov. Izvršena dražba gramoza za okrajne ceste se je odobrila. Odobrila pa se je tudi nagrada od 50 do 100 Din tistim, ki naznamajo škodljive na sadnem drevju ob okrajnih cestah. Na koncu se je izrekel vladni komisar okrajnega zastopa prisrečno zahvalio g. gradbenemu svetniku inž. Vaneku, ki odhaja v Maribor. G. inžener je veliko storil za ptujski okraj.

Trbovlje

PROTESTNI SHOD RUDARJEV.

Akcijski odbor vseh političnih in strokovnih organizacij je sklical v četrtek popoldne pred Pravdiščem shod rudarjev, na katerem so protestirali proti ukinitvi izplačila mezd vseh 14 dni in da poda odbor poročilo o sedanjem svojem delovanju in cilju, ki ga ima začetanega za prihodnje.

Shoda se je udeležila več tisoč glav broječa množica rudarjev, ki so živahnno sledili govorom in poročilom referentov.

Shod je otvoril g. Penel (bernotovec); kot referenti so bili od akcijskega odbora določeni g. Turnšek, ki je podal tajniško poročilo, potem g. Koren (obrtna zveza), g. Struc (bernotovec) in g. Flisek (SLS). — Vsi so v svojih govorih pozivali na enotni boj proti TPD, ki hoče izbrisniti iz delavca njegove zadnje moči, samo da zadosti družba svojim kapitalističnim namenom. Obsodili so tudi v ostrih besedah socialistično Kristanova skupino, ki noče delati v akcijskem odboru v prid delavstvu in se sploh odtegne vsakemu delu. Grajali so tudi Delavsko zbornico, ki da se ne briga dovolj za delavce in je šele na pritisk akcijskega odbora vložila protest na TPD radi ukinitve 14 dnevnega izplačila mezd.

Resolucija, ki je bila na shodu soglasno sprejetja, se glasi:

1. TPD je izdala nedavno proglaš, da razveljavlja dosedaj veljavno kolektivno pogodbo, ki je veljala do danes za vse rudnike pri TPD in to, da mora TPD izplačevati svoje delavstvo vsekih 14 dni med delovnim časom in v gotovem denarju. TPD je s tem, da je razglasila ukinitve 14 dnevnih plač in da stopi v veljavo od 1. aprila t. l. dalje enkratno mesečno izplačilo, kršila kolektivno pogodbo.

2. TPD ni kršila samo kolektivne pogodbe, temveč tudi rudarski zakon § 206, ki določa, da se mora delavcem izplačevati vsekih 14 dni njihov zaslužek v gotovem denarju in med delovnim časom.

3. Rudarsko glavarstvo v Ljubljani ni storilo svoje dolžnosti, da bi ščitilo že omenjeni veljavni zakon. Akcijski odbor se obrača na vse parlamentarne klube v Belogradu, da intervenirajo pri pristojnem ministrstvu, da se bo upošteval rudarski zakon § 206.

4. Zahajevamo, da se pošlje v Trbovlje parlamentarna komisija, ki bo sporazumno z akcijskim odborom uvedla revizijo plač in določila novo kolektivno pogodbo ter ugotovila krivčne redukcije delavstva in poduradništva.

5. Zborovalci ponovno izražamo akcijskemu odboru popolno zaupanje in ga naproša-

mo, da nadaljuje započeto delo kar najbolj energično, dokler ne bo končnega uspeha.

Prekmurje

RAZPISITE OBČINSKE VOLITVE!

Prekmurje je v vsakem oziru nekaj posebnega. Nekaj posebnega tudi v tem, da ima namesto županov same gerente. Občinsko gospodarstvo propada. Le po glejmo naše občine na zunaj. Kar je v občinah občinskega, je z malo izjemo vse zapuščeno: občinska hiša, občinska bolnišnica, šola (ki je bila do sedaj last občine in jo tudi sedaj nadavno oskrbuje občina pod vplivom prejšnjega zakona) in druga poslopja. Kaj pa naj rečemo šele o občinskih potih? To je slika na zunaj. A tudi notranje razmere niso nič boljše. Gotovo ni občine v Prekmurju, ki ne bi imela večjih ali manjših dohodkov; nekatere pa razpolagajo celo s stotisoči. Kako pa se gospodari s tem denarjem? Naj zadostuje le par najbolj značilnih slučajev.

Nekje so prišli pred nedavnim na sled goljufiji, kjer gre za desetisoč. Dolnja Lendava ima med vsemi občinami v Prekmurju največ dohodkov. A poglejmo jo, kako izgleda. Šola je zapuščena, da je prej podobna kakemu zapuščenemu skladisuču kakor pa domu, ki je namenjen vzgoji in izobražbi otrok. Glavna ulica je brez razsvetljave in je škandalozno tlakovana. O drugih ulicah pa sploh ni vredno govoriti. Nič boljše se ne godi občinskem nadalom in javnim lokalom. V zvezi s tem ne smemo izpustiti tudi Turnišča, po vsej priliki tretje največje občine v Prekmurju. Ima sicer velikanske dohodke, je pa kljub temu tako zanemarjeno kakor najbolj zakotna vas; turniške »želesne vulice« so splošno znane. Pota so vse drugo prej kakor pota. Mostovi napol razdrizi, jarki zasutim in ko pride dež, se razliva voda po polju in travnikih. Enako je v Beltinci, Črensovicih in v mnogih drugih večjih in manjših občinah gornjega in dolnjega Prekmurja. Povsod so razmere v naših občinah take, kakoršne ne bi smeli biti in se mora v svrhu zboljšanja narediti odločen korak!

Korenina za tiči v sistemu sedanjega občinskega vodstva — v gerentstvu. Kot imenovani gerenti in gerentski svetovalci (prisedniki) so se pojavili ljudje, ki za vodstvo občin niso kvalificirani. Pri imenovanju gerentov na merodajnem mestu navadno pridejo v poštev različni, ne ravno stvarni vplivi. Zato je naravno, da eden občinskih poslov ne razume, drugemu zanjo sploh ni veliko, tretji pa ima morebiti najboljšo voljo, a je ne upa udejstviti, ker se boji, da bi moral iti. Ta slučaj se ponavlja zlasti v občinah, kjer so se vgnedzili samostojni demokratije. Naj zadostuje en slučaj. Gerent neke občine je prišel prosit nasvetna, kaj naj storiti. Izvesti je namreč hotel neko reformo, ki bi služila interesu cele občine. Nasprotovati so mu začeli demokratije, — seveda zato, ker je pristaš SLS — a ko je on kljub temu vztrajal, so mu zagrozili, da bo kmalu šel, in s tem so ga prisili, da je odnehal. A to ni edini slučaj. Gotovi elementi v občinah mislimo, da je njihova največja naloga, da delajo nemir ter da odločajo o tem, kdo naj bo in kdo ne sme biti gerent. Vložijo neutemeljeno pritožbo in lepega dne dobi gerent nalog, da se odstrani. Na drugi strani pa je tudi žalostna resnica, da popolnoma utemeljene pritožbe občanov ne zaležejo nič, ako je gerent dobro zapisan pri gotovih gospodih. —

Vir zla je torej odkrit in preostane le naloga — in sicer neodložljiva naloga — da se naredi zlu konec. In naloga bo rešena, ako kompetentno mesto ugodi naši starci, večkrat naglašeni zahtevi po občinskih volitvah. Da, v tem je edina prava rešitev predstoječega vprašanja.

Občinske volitve smo v resolucijah ob priliki političnih zborovanj in potom svojega poslance g. Klekla neštetokrat zahtevali, a smo naleteli vedno na gluha ušesa. Sedaj, ko so v Dalmaciji razpisane občinske volitve, zoper naglašamo svojo zahtevo. Zakaj mi tudi nadalje ne bi smeli vršiti svoje volivne pravice? Ali je za odlaganje sploh dan kakšen razlog? Zakon volitve predpisuje, zato se naj izvršijo. Ali pa se morda na nas ta zakon ne nanaša, češ da smo tudi v tem oziru nekaka specialiteta? Izgovor, da se volitve zato ne morejo vršiti, ker je pri nas mnogo Mažarov in Mažaronov, je jalov. Zakaj pa sta lahko kandidirala na listah samostojnih demokratov in radijevcev pri zadnjih parlamentarnih volitvah Mažara Kiraly in dr. Strasser? Takrat mažarstvo ni bila ovira. In tudi mažarski (demokratični ter radikalni) plakati niso bili nič grešnega v narodnostno-državljanskem oziru. Sploh pa gre pri volitvah za nekaj drugega. Volivno pravico izvršujemo mi kot državljanji in v tem oziru so nam Mažari enaki. Sicer pa, zakaj ne bi smeli v mažarski občini vršiti županskih poslov Mažar, ako kot gerent lahko vodi občino?

Volitve so neobhodno potrebne. Zahteva jih sedanjii mizerni položaj naših občin. Zahteva pa jih tudi načelo enakosti, kar se tiče državljanskih pravic in dolžnosti. Narod dobре, ako je v kakem oziru prikrajan in si takoj ustvari sodbo ter izvaja posledice. Kakošno je ravnanje oblasti nasproti njemu, takšna je njegova sodba in ravnanje. Brez ozira na vse to poudarjam h koncu, da je glavno, da se ne krši nobena državljanska pravica naroda in se s tem ne nudi vzroka za nezadovoljstvo, ker je to v škodo narodni in državljanski zavesti.

Koroško

Pred 300 leti in danes. Današnji nemški nacionalistični listi trde, da so koroški »vinidišarji« nekaka posebna narodnostna skupina, ki ne pripada nobenemu narodu ali plemenu. Nastali so menda naravnost iz protoplasm... Pred 300 leti so pa bili na Koroškem ljudje tako izobraženi, da so vedeli, da so Slovenci in »vinidišarji« eno ter isto. Tako je zapisal Jeronim Megiser v svojih »Annales Carintiae«. L. 1612., da je »die slavonische oder vindische Sprach eine aus den fuerembsten, welche weit und breit in Europa gangbar, als nemlich in Khaerndten, Crayn, Isterreich, Friaul...« Slovenski jezik je eden najpomenitejših, ki je daleč naokoli v rabi, kakor na Koroškem, Kranjskem, v Istri, Furlaniji. — Današnji Nemci

zavzemajo nasproti koroškim Slovencem pač prav tisto stališče, kakor ga zavzema nasproti južnotirolskim Nemcem Mussolini. Nemci so nedosledni, če se proti Mussolinijevemu stališču pritožujejo.

Občni zbor »Slov. kršč. socijalne zveze za Koroško«. Minoli mesec se je vršil v Celovcu občni zbor Slov. kršč. soc. zveze za Koroško. Navzočih je bilo do 60 zastopnikov; precej drušev, posebno v Rožu, ni poslalo zastopnikov. Doslej je organiziranih v Zvezni že 45 drušev, a mnoga od teh žal spe; delavnih je le 22 drušev. Posl. Poljanec je v debati opozarjal na izobraževalno delo socialnih demokratov, ki se neumorno gibljejo in goje zlasti govoriti; to bi moralno bolj zdramiti tudi Slovence. Izvoljen je bil znova dosedanji odbor. — — —

Socialna vprašanja

Pismo iz Anglije.

Premogovna kriza in z njo zdrženi socialni problemi.

(Od našega londonskega poročevalca.)

(Konec.)

Po oficijski listi bo torej državna intervencija po poslanski zbornici v sledečih točkah potrebna:

1. Veliki vseobsegajoči drž. nakup podzemjske lastninske pravice z natančno definiranimi izjemami za prehodno dobo.

2. Raziskovanje novih metod, po katerih bi se omogočilo, da se karboniziranje in destabiliranje premoga izvrši tudi z nižjo vročino (kar bi kemičen proces zelo pocenilo).

3. Izdatna državna materialna in moralna pomoč je potrebna za organiziranje velikih centralnih industrijskih raziskovalnih laboratorijs.

4. Ustanovitev in organizacija stalnega Narodnega odbora za izkorisčanje goriva in gonalne moči (kar bi zbljalo premogovno, električno in vodno industrijo).

5. Pospeševanje industrijskih amalgamacij in v slučaju potrebe, tam kjer bi prostovoljna združitev premognih podjetij ne bila mogoča radi brezpredmetnih sitnosti od strani trmoglavih delničarjev ali posestnikov, tudi prisilna združitev, izvedena potom zakona.

6. Prisilno soprispevanje vseh posestnikov premognih (onih, katerim država za časa prehodne dobe še pusti lastninsko pravico in s tem tudi royalty — rento —) in posestnikov površja, ki bodo še nadalje prejemali odškodninske dohodke, v veliko narodno zakladnico, ki se ustavovi v prid delavstvu in ki bo nosila ime Delavski dobrodelni fond.

7. Potreben je okvirni zakon, ki bo dovolil občinam in mestnim oblastem, da vpostavijo organizacije za podrobno razprodajo premoga v lastni režiji.

8. Ustanovitev stalnega skupnega nadodobra, sestavljenega iz zastopnikov prometnega ministra in ministra za rude, kojega nalogu naj bo, da skrbi za bolj ekonomično prevažanje premoga, za dobavo večjih železniških voz ter za kolikor mogoče hitro koncentracijo med posestniki železniškega prevoznega materiala.

9. Izdelanje novega zakona za soudeležbo rudarjev pri industrijskih dobičkih ter za obligatorično uvedbo industrijskih deležev za premogovno delavstvo.

10. Novi zakon, na podlagi katerega bodo vsi oni dogovori glede dolžine delavnika, ki jih bodo skupno in po sporazumu predlagali delavec in delodajalec v premogniku, postali ipso facto obvezni.

Sovjetska skupščina.

18. aprila se je otvorilo drugo zborovanje Zvezne centralne eksekutive pod predsedništvom Petrovskega v Moskvi. Glavna letošnja vprašanja sta drž. proračun SSSR oziroma posameznih republik in reforma kmečkih davkov. Predvsem sta bila enoglasno sprejeta med odbornike eksekutive en kmet in en delavec — nekomunist. Najvišja državna oblast izgubi torej svoj dosedanji izključno strankarski značaj.

Proračunska debata je začela Rikov, ki podpira hitro ozdravljenje države. Letošnja proračun znaša 4 milijarde zlatih rubljev (lanj samo 2.8). Izredni krediti za povzdrogo

Gospodarsivo

Racionalizacija.

Nemško gospodarstvo se nahaja na poti k sanaciji. Kljub ogromnim reparacijskim bremenom, za katera trdi predsednik Mednarodne trgovske zbornice g. Walter Leaf, da jih je nemogoče plačati, in vključ v krizi, ki je še vedno akutna, išče nemška industrija izhodov iz sedanjih težkih razmer. Ravno sedaj obravnavajo nemški listi razprave vodilnih mož o racionalizaciji industrijskega obratovanja. Te razprave so zelo zanimive in važne tudi za našo industrijo, ki marsikje še ni prebolela otroških bolezni.

Pri vsem tem pa ne smemo razumeti pod racionalizacijo koncentracije obratov, tako da ostanejo samo velika in dobro idoča podjetja, dočim naj mala in srednja podjetja prenehajo z obratovanjem, k čemer zavaja ameriški zgled s svojimi ogromnimi obrati in njih plodonosno obratovanje. Za naše razmere velja, da se mora podpirati tako male in srednje obrate, ker na velika podjetja v ameriškem stilu in v nemškem ne moremo misliti. Ti mali obrati so podlaga razvoju naše industrije.

Obratovanje teh obratov je pri nas še zelo zastarelo in zato mora biti parola naše industrije racionalizacija obratov. Napačno je misljenje, da se mora v industrijskih križah najprvo gledati na znižanje personalnih izdatkov. To pomeni samo poostreitev krize, ker se s tem manjša kupna moč delavstva, ki tvori kot konzument izredno važen faktor.

Večina vodstev naših industrijskih obratov ima napačno mnenje, da veljajo moderna izkuštna nauka o obratu pomen samo za velike obrate, kar pa ni res, ker veljajo tudi za male in srednje obrate, ki pri nas tvorijo ogromno večino.

Tako imamo n. pr. celo vrsto obratov, ki proizvajajo cele vrste najrazličnejših predmetov, namesto da bi koncentrirali poslovanje na par najbolj produktivnih panog.

V naslednjem podajamo par smernic za racionalizacijo.

Izhodna točka je točna ugotovitev lastnih proizvodnih stroškov.

Pri materijalu je treba gledati na to, da so zaloge najmarjše. Treba je skrbeti za hitro predelavo materijala od začetka do konca proizvodnega procesa. Priporočati je celo pri enakih podjetjih istega koncerna ali pa tudi drugih, skupen nakup materijala ali celo tudi skupno skladišče. Pri prejemu materijala je potrebno paziti na kvaliteto, za kar imamo že celo vrsto preizkuševalnih naprav. Tudi kontrola resnične porabe materijala. Čim boljša je uprava materijalnega skladišča, tem krajevi so dobavní roki, manjše izgube in manj oseb je potreben.

Nadalje priporočajo sedaj kvalitetno delavstvo, ker pomenijo tu marsikdaj visoke meze nizke produkcijske stroške.

Tudi orodje naj bo najmodernejše. Stroji namesto orodja ne dobavljajo kvalitetno najboljšega dela in so dragi, ne samo njih nabava, ampak tudi vzdrževanje in obratovanje. Vendar pa je tu treba najti srednjo pot med izbiro — stroj ali orodje.

Vse to spoznati je naloga kalkulacije. Čim večji je delež »stalnih« stroškov (stroški kapitala, odpisi, uprava itd.) v primeri s »premičnimi« (poraba materijala, plače itd.) tem nepreglednejša je kalkulacija, tem nerodnejši aparat, tem odvisnejši lastni stroški od za-

positivne. Izločiti je treba ves nepotrebni mehanični balast pri produkcijskem procesu.

Več govoriti o tem predmetu na tem mestu ne bi spadalo v okvir dnevnega tiska, ampak v okvir strokovnih revij itd.

Hoteli smo le opozoriti na važnost tega problema za našo industrijo.

* * *

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ima v četrtek dne 22. aprila 1926 ob pol 9. uri dopoldne v zborničnih prostorih svojo redno javno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Naznanila predsedstva. 2. Poročilo tajništva. 3. Volitve. 4. Poročilo o gradbi zbornične poslopja. 5. Poročilo računskega pregledovalcev o zborničnih računskih zaključkih za leto 1925. 6. Poročilo o zborničnih akcijah v davčnih vprašanjih. 7. Poročilo o trgovinsko političnih in prometnih vprašanjih. 8. Organizacija in delovanje tarifnega odbora. 9. Predlogi zborničnih članov. 10. Tajna seja.

Rudarska in topilniška produkcija Slovencev v februarju 1926. V mesecu februarju letos je znašala produkcija svinčene rude v Litiji 22 ton, v Mežici 926 ton, skupaj 948 ton. V Litiji je bilo zaposlenih: 2 uradnika, 1 paznik in 34 delavcev; v Mežici pa: 34 uradnikov, 39 paznikov in 1154 delavcev. — Cinkove rude so v februarju nakopali v Mežici 8 ton (delavstvo je računano pri svinčeni rudi). — Topilnica v Litiji v februarju ni obratovala (ima 5 uradnikov, 5 paznikov in 5 delavcev), dočim je svinčarna v Žerjavu natopila 867 ton svinca; zaposlovala je: 5 uradnikov, 10 paznikov in 223 delavcev. — Cinkarna v Celju je producirala 200 ton cinka. Stanje zaposlenih moči je bilo slednje: 8 uradnikov, 8 paznikov in 164 delavcev.

Prodaja modre galice brez posebnega odborja. Ministrstvo za narodno zdravje je z razpisom dne 30. marca t. l. odredilo, da se sme modra galica odslej izvajati in prodajati brez posebnega dovoljenja.

Poštno črkovni promet v marcu 1926 je znašal 3171 milijonov dinarjev, od česar od pada na promet brez gotovine 1388 milijonov ali 43.8%. Računov je bilo koncem marca t. l. 12.737, prirastev v marcu je bil 98 (v Ljubljani 12). Saldo je padel 31. marca na 240.6 milijona dinarjev (v Ljubljani 52.1) napram 274.9 dne 28. februarja in 299.5 dne 31. januarja 1926.

Zlate bilance na Madžarskem. Dosedaj so veliki denarni zavodi čakali z obelodanjenjem bilanc v zlatu, medtem ko je objava zlatih bilanc v provinci že dokaj napredovala. Te dni pa sta objavili svoji zlati bilanci že 2 velebanki, katerim bodo v teku tega meseca sledile še druge. Ob tej prilici omenjam, da banke večinoma ne navajajo svojega delniškega kapitala s pravo notranjo vrednostjo, ampak se ravnajo po današnjih nizkih borznih kurzih, radi česar imajo večne prikrte rezerve.

Moderniziranje ruskega poljedelstva. Po statistiki »Pravde« šteje Rusija 28.000 traktorjev, od teh 20.000 znamke »Fordson«. Lani so ti traktorji preorali 60.000 desatin zem'je. Njihovo delo je enako delu 200.000 konj. 64% teh traktorjev pripada raznim gospodarskim društvom in zvezam, 32% državnim posestvom, ostanki privatnikom. Preoranje desatinne zemlje s traktorjem stane 5.42—5.95 rublia, ista površina s konji pa 5.50—9 rubljev. Povpraševanje za traktorje se vedno bolj veča.

* * *

Morda je čarovnik kakor Tomaž iz Pierrelongue. »Tih! Ta Tomaž je tu.«

»Pa vsi ste čisto za rašeni, obrazi so vam zaripli in oči užgare, vstopite, da se odpočijete! Vaši otroci niso večdaleč. In ja, saj so zaklenjeni!«

»Na mojo veito, ne moremo vam odbiti Vaše ponudbe.«

Vstopijo, jedo, pijejo in se zamude celo uro. In ko se znova odvajajo na pot, je ura v zvoniku udari a deset.

»Opoldne boste tam.«

»Opoldne bomo tam.«

Solnce je rri ekalo, vročina je rastla. Osem žensk stojih na mlinarjevem vozlu, je glasno tožilo.

»Po'dite dol, m'mke, če bolj cenite svoji dve nogi ko štiri sirče e.«

»Naj, a se bi bile že tam.«

V vseh bližnjih vaseh je bilo dvanaest — Fontanette je štel zvonove, Fontanette je štel udarce. Tedaj se je čelo s revoda ustavilo pred kočo v Pierrelongue.

»Lipe! Ant'ka! so kričali hkrati Tomaž, Andrej in Pernuška.

Vsačko kliče svjega malčka in hrup je velik.

»Skedenj je tu« je dejal Tomaž.

In pršršeo je dostavil:

»Vra'a so na sležaj odprta.«

VIII. poglavje.

Koliko jih je?

»Pokonci, pokonci, vstanite! Že davno se je zdanilo. Pok nci, pokonci, zaspanci! Silvin, tvoja sestra Silva je že pri ravljena za odhod. In ti Klavdij, tvoja sestra Klavdina. In ti Tinček, tvoja sestra Katinka.«

V skoč ranih laseh, polnih sena, in z očmi polnimi luči, je ral a til Lipe po skedenju, kamor so prodri solnični žarki i reko slabo položene opeke. Drugega za drugim je stresal zas anec. Toda včeraj so toliko hočili in sinoci teliko jedli in tudi toliko pil, da

bi še radi spali. Deklice so brez dvoma boli trudne

in oči užgare, vstopite, da se odpočijete!

»Hvala vam!«

»Zelo so nas zabavali s svojo povestjo o križarjih.«

Kaj mislite, križarska vojska? Hočajo preko gore v Italijo, da rešijo rapeža v Rimu. In zdi se, da je

Lipe, malček, ki jih vodi, zdi se da je Lipe — tih vam zaupamo — včeraj storil čudež.«

»Lipe« sta ponovila Pernuška in Andrej. »Je li

mogoče, moj Bog!«

>SLOVENEC<, dne 17. aprila 1926.

Borza

Dne 16. aprila 1926.

Dinar.

Zagreb. Berlin 18.527—18.567 (18.52—18.56). Italija 228.085—229.285 (227.984—229.284). London 275.988—277.188 (275.955—277.155). Newyork 56.67—56.978 (56.65—56.96). Pariz 190.50—192.50. Praga 168.15—169.15 (168.104—169.104). Dunaj 8.007—8.047 (8.007—8.047). Curih 10.9525—10.9925 (10.95048—10.99048).

Curih. Belgrad 9.1175 (9.115). Budimpešta 7250 (72.50). Berlin 128.825 (128.835). Italija 20.84 (20.8275). London 25.1875 (25.1875). Newyork 518.50 (517.875). Pariz 17.56 (17.6625). Praga 15.345 (15.35). Dunaj 78.075 (73.10). Bukarešta 2.1025 (2.025). Sofija 8.74 (8.74). Amsterdam 207.75 (207.65). Bruselj 19.225 (19.55). Stockholm 138.765 (138.75). Kopenhagen 135.75 (135.55). Oslo 113.65 (112.10). Varšava 57 (56).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.4875, Kodanj 185.60, London 34.42, Milan 28.46, Newyork 708.10, Pariz 33.96, Varšava 77.50. Valute: dolarj 706.60, angleški funt 34.38, lira 28.435, dinar 12.43, češkoslovaška krona 20.98.

Praga. Devize: Lira 135.55, Zagreb 59.375, Pariz 114.05, London 163.40, Newyork 93.70.

Vrednostni papirji.

Ljubljana 7% invest. posoj 73—76, vojna odškodnina 298—301, zastavni listi 20—21, kom zadolžnice 20—21, Celjska 200—202, zakl. 202, Lj. kreditna 175 den. Merkantilna 102—104. Prasiedjana 868—872. Slavenska 50 den. Naročna banka 4000 den. Zem. Bos. 185—145. Eksploatacija 24.50—25.50. Šeferča 310 bl. Trbovlje 356—370. Vevče 100 den. Stavbna 50—60. Šešir 110 den.

Zagreb. 7% invest. posoj 75—76.75, agrari 45 den. vojna odškodnina 298.70—299. april 299—300, maj 302—303. Hrv. esk. 106—107. Kred. 114—116. Hipobanka 61 den. Praštediona 870—875. Lj. kreditna 175 den. Srpska 133 den. Naročna banka 4000 den. Zem. Bos. 185—145. Eksploatacija 25.50—260. Slavex 150 bl. Slavonija 42—43. Trbovlje 355—375. Vevče 100 zakl.

Dunaj. Podon-savska-jadr. 773.500. Zivno 796.000. Alpine 139.000. Greinitz 120.500. Kranjska industrijska 330.000. Trbovlje 461.000. Hrv. esk. 129.000. Leykam 136.000. Hirohanka 74.900. Avstrijske tvorn. za dušik 221.000. Mundus 1.060.000. Slavonija 51.100.

Blago.

Ljubljana. Les: Hrastovi plehi, 54 mm, 18—80 cm. 8 m dolž., feo meja 1280 den. hmelovke, 7—8 m dolž., na spodnjem koncu 7—8 cm prem. feo vag. naklad. post po komadu 5 den. — Prem. o g: Kal. ca. 7000 antracit, Orle feo vag. Skofljica: kosovec, za 1 tono 500 bl., kockovec, za 1 tono 450 bl., orehovec, za 1 tono 400 bl., zdrob, za 1 tono 350 bl. Kal. ca. 4800. feo vag. Ormoč: koseve nad 60 mm, za 1 tono 280 bl., za 1 tono 260 bl. Kal. ca. 4800. feo vag. Novo mesto: kosevec za 1 tono 170 bl. kockovec 100 mm, za 1 tono 150 bl., orehovec 50 mm, za 1 tono 140 bl., zdrob, za 1 tono 120 bl., rovni, za 1 tono 120 bl. — Zito in poljski pridelek: Pšenica domaća 76—77, feo vag. naklad. post 310 bl. koruza, času primer suha. Ico Postojna tranz. 170 bl. koruza, času primerno suha, feo vag. naklad. post 180 bl. koruza inzulanca, feo vag. Postojna 185 bl. ajda, feo vag. Ljubljana 260 bl. rri domaća, feo vag. Beltinci 210 bl. proso rumeno, feo vag. Beltinci 210 bl. oves rešetani, feo vag. slov. post 173 bl. krompir beli, feo vag. Beltinci 76 bl. čebuljček, feo vag. naklad. post 650 bl. — Seno: Seno, s lana: Sero poljsko, stisnjeno, feo vag. son. post 60 den. — Gradeni materiali: Ico Portland cement dalmatinski: v jutavrečah, feo Split 40 bl. v parpičnih vrečah, feo Split 44 bl. — Eksekutivni in nakup: Pšenica baška. 76—77 kg težka, par. Domžale 4 vag 365—365, zakl. 365.

Konsert Češke Filharmonije pod vodstvom mojstra Talicha se bo vršil dne 6. maja

Kupujte srečke za Orlovskega stadiona!

Prosvešča

Ljubljansko gledališče

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

17. aprila, sobota ob 15. pop.: >*Henrik IV.*< Dajoča predstava po znižanih cenah. Izven. 18. aprila, nedelja: >*Pygmalion*, Izven. 19. aprila, ponedeljek: >*John Gabriel Borkman*, Red A. 20. aprila, torek: Zaprt. 21. aprila, sreda: >*Pygmalion*, Red E. 22. aprila, četrtek: >*John Gabriel Borkman*, Red B. 23. aprila, petek: >*Naša krič*, Red F. 24. aprila, sobota: >*Idijote*. Predstava v spomin obletnice Putjatove smrti. Izven. 25. aprila, nedelja: >*Deseti brate*. Izven.

Henrik IV. — dajača predstava. Drama ponovi v soboto dne 17. t. m. ob treh popoldne Pi-

randellovo tragedijo >*Henrik IV.*< Predstava je po znižanih cenah ter namenjena predvsem dijakom in njih sorodnikom. Dobrodošli pa so vsi ljubitelji drame.

Mariborsko gledališče

Repertoar:

Sobota, 16. aprila ob 20. uri: SADOVI PROSVETE. Abon. A. (Kuponi.) Nedelja, 18. aprila ob 20. uri: GROFICA MARICA. Ab. B., drugič. (Kuponi.) Ponedeljek, 19. aprila: Zaprt.

Sprememba repertoarja. Radi obolelosti gdje. Zamejitev se repertoar v toliko spremeni, da bo v nedeljo dne 18. aprila mesto >*Evangelinikac* (ab. D) opereta >*Grofica Marica* ab B., drugič. (Kuponi.)

Ljudski oder

• Ljubljani

Nedelja, dne 18. aprila ob 8 zvečer: DESETI BRAT, ljudska igra s pejem v 5 dej. (7 slikah), po Jurčičevem romanu priredil Fr. Govekar. Proslava 50 letnice umetniškega delovanja g. A. Danila, Elana in režisera Narodnega gledališča v Ljubljani.

UNDERWOOD

pri Lud. Baraga, Ljubljana
Se enburgova ul. 6/1, Telefon Štev. 980.

Dognana je

istina, da je jesenska in zimska doba izredno prikladna za oglaševanje v „SLOVENCU“, prav posebno pa v njegovih nedeljskih izdajah. V teh izrabiti v polni meri to ugodnost ob vsaki dani priliki in oglašujte v „SLOVENCU“. Cenik ali proračun zahtevajte od uprave. Uverjeni bodite, da bo s tem dosežen velik uspeh —

Vaša velika korist!

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1·50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši — Din. Oglesi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamkoi

Večje podjetje v Ljubljani
BLAGAJNIŠKEGA uradnika

s primer. kavcijo. — Ponudbe pod »Vesten in zanesljiv« na upravo lista.

Trgov. POMOČNICA večje mešane stroke in šivanja, pridna, poštena in dobrih staršev, želi mesta v trgovini v mestu ali na deželi. Naslov tako. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2534.

Išče se boljša moč za vrezovanje ČEVLJEV (gornjih delov) za mesec junij, z nekaj kavcijo. — Plača po dogovoru. Naslov v upravi pod: 2613.

HIŠNIK

(obenem šofer) se sprejme za viho v Ljubljani (evti. more biti drugod uslužben kot tovorni šofer). Ponudbe s spričevali ter z navedbo vsej prejšnjih služb se prosi na upravo »Slovenca« pod šifro: »Zanesljivost« št. 2609.

Poravnajte naročnino!

VRATARJA

za tovarno v provincial. mestu iščemo za takoj. Oženjeni brez otrok, samo absolutno zanesljivi in trenzi, z dolgoletnimi spričevali, naj pošljejo pismene ponudbe z zahtevo plače in prepisi spričeval. — Stanovanje, razsvetljiva in kurjava v naravi. — Ponudbe pod šifro »Vratar 111-3« na »Interreklam«, d. d. Zagreb I-78, Strossmayerjeva štev. 6. 2426

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

pripravlja:

Uvod v perotninarnstvo. Kako vzgajamo, gojimo in negujemo domače ptice. Sestavil A. Sivnik. Din 40.—, vezano Din 50.—.

Slovenska kuharica. Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Z mnogimi slikami v besedilu in večbarvnimi tabelami. Sedma izdaja. Elegantno vezana Din 160.—.

Domati vrt. Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Priredil M. Humek. Din 33.—, vezano Din 40.—.

Praktični sadar. Zbirka najvažnejših sadarskih naukov, pojasnjena s 24 barvnimi prilogami in 92 slikami v besedilu. Priredil M. Humek. Vezano Din 80.—.

Breskve in marelica. Navod, kako ju vzgajamo in oskrbujmo. Priredil M. Humek. Din 10.—.

Nauk o čebelarstvu. Anton Janša. Tretjo izdajo priredil Fr. Rojina. Z dodatkom Albertijev-Znidaršičev (A-Z) panj in kako v njem čebelarimo. Priredil M. Humek. Din 24.—.

Nasveti za hišo in dom. Po raznih virih in praktičnih izkušnjah priredil J. Majdič. Din 20.—, vezano Din 30.—.

RESTAVRACIJA

cent. s hotelom, se daje v zakup v termaln. kopalni Stubičke Toplice blizu Zagreba. Ponudbe, pismeno ali ustimo, na ravnateljstvo kopalnišča.

Franc Vrtačnik

polaganje novih in čiščenje starih PARKETNIH TAL, Ljubljana, Dunajska cesta 9. 2582

Pristni cviček

dolenjski, liter po 14 Din. toči gostilna pri »LOZARJU«, Rožna ul. 15, Ljubljana. 2595

Motorno kolo

2 HP. Motosakosche, že rabljen, a v dobrem stanju, se počeni proda. M. VIDECNIK, trgovec, Rečica — Lasko. 2552

NAPRODAJ JE:

gramofon

zelo malo rabljen, s 16 ploščami, in mosko KOLO znamke »Opel«; pnevmatika nova. Zglasiti se je pri: A. S. Metlika 42.

Najvišji zasluzek

nudi zastopnikom, agentom itd. prvovrstna tvrdka Ponudbe, podprte s spričevalom o neoporečnosti, naj se pošljejo na upravo lista pod šifro: »Ohne Kapital und Vorkenntnis 512« na »PUBLICITAS« d. d., Zagreb, Gunduličeva 11. 1818

KOKS - ČEBIN

Wolfova ulica 1/II. — Telefon 56

SEMINA

z največjo kakovostjo ter najboljšo vrsto FISOLA in GRANA dobile pri tvrdki JOSIP GABEL, Ljubljana Hotel Lloyd. Tahtevanje cenik

NAPRODAJ JE

TRGOVINA STEKLA in PORCELANA v centru. Vprašanja na naslov: M. KOSOVAC, Zagreb, Vlaška ulica 7.

Damski slamniki

najnovješje oblike in konkurencijski ceni se dobitjo, kakor tudi sprejemajo starci v preoblikovanje v tovarni ALOJZ SKRABAR, Domžale.

SALAMA

osrska, na drobno in veliko, v zabožih po netto 25 kg. proda Vlado Murko, trgovec, Maribor, Melje.

Naprada v Novem mestu

ENODRUŽ. HISA

ENODRUŽ. HISA (pričilna), v dobrem stanju. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 2570.

SALAMA

osrska, na drobno in veliko, v zabožih po netto 25 kg. proda Vlado Murko, trgovec, Maribor, Melje.

Naprada v Novem mestu

ENODRUŽ. HISA

ENODRUŽ. HISA (pričilna), v dobrem stanju. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 2570.

SALAMA

osrska, na drobno in veliko, v zabožih po netto 25 kg. proda Vlado Murko, trgovec, Maribor, Melje.

Naprada v Novem mestu

ENODRUŽ. HISA

ENODRUŽ. HISA (pričilna), v dobrem stanju. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 2570.

SALAMA

osrska, na drobno in veliko, v zabožih po netto 25 kg. proda Vlado Murko, trgovec, Maribor, Melje.

Naprada v Novem mestu

ENODRUŽ. HISA

ENODRUŽ. HISA (pričilna), v dobrem stanju. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 2570.

SALAMA

osrska, na drobno in veliko, v zabožih po netto 25 kg. proda Vlado Murko, trgovec, Maribor, Melje.

Naprada v Novem mestu

ENODRUŽ. HISA

ENODRUŽ. HISA (pričilna), v dobrem stanju. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 2570.

SALAMA

osrska, na drobno in veliko, v zabožih po netto 25 kg. proda Vlado Murko, trgovec, Maribor, Melje.

Naprada v Novem mestu

ENODRUŽ. HISA

ENODRUŽ. HISA (pričilna), v dobrem stanju. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 2570.

SALAMA

osrska, na drobno in veliko, v zabožih po netto 25 kg. proda Vlado Murko, trgovec, Maribor, Melje.

Naprada v Novem mestu

ENODRUŽ. HISA

ENODRUŽ. HISA (pričilna), v dobrem stanju. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 2570.

SALAMA

osrska, na drobno in veliko, v zabožih po netto 25 kg. proda Vlado Murko, trgovec, Maribor, Melje.

Naprada v Novem mestu

ENODRUŽ. HISA

ENODRUŽ. HISA (pričilna), v dobrem stanju. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 2570.

SALAMA

osrska, na drobno in veliko, v zabožih po netto 25 kg. proda Vlado Murko, trgovec, Maribor, Melje.

Naprada v Novem mestu

ENODRUŽ. HISA

ENODRUŽ. HISA (pričilna), v dobrem stanju. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 2570.

SALAMA

osrska, na drobno in veliko, v zabožih po netto 25 kg. proda Vlado Murko, trgovec, Maribor, Melje.

Naprada v Novem mestu

ENODRUŽ. HISA

ENODRUŽ. HISA (pričilna), v dobrem stanju. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 2570.

SALAMA

osrska, na drobno in veliko, v zabožih po netto 25 kg. proda Vlado Murko, trgovec, Maribor, Melje.

Naprada v Novem mestu

ENODRUŽ. HISA

ENODRUŽ. HISA (pričilna), v dobrem stanju. — Naslov se